

Fabrikalardan
makine sesinden önce
İşçinin Sesi gelecek!

İŞÇİNİN SESİ

TKP—İşçinin Sesi
işçinin partisi!

Yıl: 13, Sayı: 332, 1 Temmuz 1987

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLİŞİMİ KARŞISINDA HEMÜ WELATAN YEKİNNİ BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLİŞİMİ KARŞISINDA HEMÜ WELATAN YEKİNNİ BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLİŞİMİ KARŞISINDA HEMÜ WELATAN YEKİNNİ

BU DÜZENİ İSTEMİYORUZ!

“Yasaklar kalksın mı kalkmasın mı” referandumu 6 Eylül’de yapılıyor.

Bir siyasal partiden çok, Özal’ın binbir iplikle bağlayarak kendi denetiminde tuttuğu bir insan yığını görünümünü veren ANAP’ın referandum kampanyası “portakal rengi, turuncu” hayır oylarının reklamıyla başladı.

DYP ise doğal olarak “mavi” oyun yani “evet”in propagandasını yapıyor.

DYP’nin ağır topu Demirel, “demokrasi ve özgürlük” nutukları ile yaygın bir demagoji yapıyor. DYP demokrasi demagojisinde o denli arsızlaştı ki, propaganda bildirilerinde, “yasaklı bir şairimiz” diye tanıttıkları Nazım Hikmet’in şiirlerinden yararlanıyor. İşçi sınıfının şairini kendi burjuva propagandasına, “ileri” ve “sola açık” görünme sahtekarlığına aksesuar yapmaya çalışıyor.

DYP ayrıca, yasaklar tartışmasını “Özal-Demirel” çerçevesinde tutmaya çalışıyor. Böylece bütün toplumsal muhalefeti de kendi kuyruğuna takmaya çalışıyor.

Sosyal demokrasi ise henüz ağzını pek açmadı. DSP kendi iç sorunları ile felç olmuş çırpınıyor. SHP “program ve tüzük” kurul-tayında yönetime hangi kliğin adamlarının seçileceği tartışmasında boğulmuş durumdadır.

Böylece görünen o ki, referandum kavgası burjuva partilerinden ANAP ve DYP arasında yoğunlaşacak. Ancak farklı gerekçelerle tüm toplumun ilgisini çekiyor. Komünistler de bu tartışmada *taraf tutulur*. Komünist tutum, bu referandumda “boykot” değildir. Çünkü boykot, yığınsal hareketin yükseldiği bir kapışma anında kullanılırsa işe yarar. Tam ve gerçek demokrasi, özgürlük için yola çıkan komünistlerin tutumu “yasak”ları kabullenmek hiç olamaz.

Komünistler, referandumda “evet” denmesini savunuyorlar ve bu “evet”le dişe dokunur bir demokratik adım atılmış olmayacağını da açıkça vurguluyorlar.

Bir kaşık suda kopan fırtına

İçte meydana gelen bir diğer gelişme de bir süre önce Mardin’in Ömerli ilçesine bağlı Pınarcık köyünün bir gurup tarafından basılması, baskında aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu 30 kişinin öldürülmesidir.

Bu olay hemen PKK’ya maleldi. Ama, hükümet, *Hürriyet*’in geçen gün yayınladığı sorulara hâlâ tatmin edici bir yanıt ver-

memiştir. “Kimliği bilinmeyen” “servis” adamlarının cirit attığı bir bölgede böyle bir olay, iç ya da dış burjuvazinin bilinçli bir provokasyonu da olabilir. Ne olursa olsun, burjuvazinin “katliam” diye, çok ayıplar dehşete düşer havalarda yaygara koparmaya hakkı yoktur. Kendisi Kürt halkına karşı yüzyılı aşkın bir katliam politikası uygulamıştır. Önce o, bu katliamların hesabını versin.

Nitekim “sol” burjuvazinin olaya tepkisinin kendisi bile katliamcıdır. Bu olayla sosyal demokrasinin insan hakları vb. demagojisinin gerçek yüzü bir kez daha sergilenmiştir.

DSP’nin Rahşan Ecevit’i, bölgeye gidip geldikten sonra, korucuların kaldırılmasını, bunun yerine her köye bir karakol kurulmasını istedi. Ecevit, “devletin” Kürt ulusuna karşı “gücünü göstermesini” de istedi.

SHP Genel Sekreteri ise, “hükümetin bu olaylara başından beri umursamaz bir yaklaşım gösterdiğini” söyleyerek, umursar, aktif(!) bir tutum beklediklerini açık etti.

Pınarcık olayından birkaç gün önce, Avrupa Parlamentosu, Ermenilerle ilgili bir karar tasarısını kabul etmiş ve Türkiye’nin AET ile ilişkilerini Ermeni sorunu, Kürt halkının hakları, demokratikleşme, Kıbrıs’tan geri çekilme vb. çerçevesinde değerlendirme kararı almıştı.

İki olayın arka arkaya olması Türkiye burjuvazisini zıvanadan çıkarttı.

Kendisi zaten emperyalistleşememenin sıkıntısı içinde çırpınan ve dış politikada ciddi yalnızlık çeken burjuvazi buna dayanamadı, patladı.

Evren, gerekirse NATO üyeliğinin gözden geçirilebileceğini söyledi. Ama Özal, Dışişleri Bakanlığı sözcüsünün “ciddi bir uyarı” olarak nitelediği Evren’in sözlerinin doğru olmadığını, NATO’dan çıkmanın düşünülmeyeceğini söyleyerek konuyu düzeltmek zorunda kaldı.

Sağcısı, “sol”cusu bütün burjuvazi Avrupa’yı kınadı, mangalda kül bırakmadı. M.Ali Aybar bile Evren’in “kükreyişini” “geç” ama yerinde buldu. Hiç yapılmamasından daha iyiydi, diyerek, 12 Eylül döneminin sembolü haline gelmiş olan Evren’e hak verdi.

Bu arada İran başbakanı Musevi’nin Ankara’yı ziyareti sırasında ANAP’ın tutumu dış siyasetin ekonomik çıkarla ne denli sıkı bağlandığına örnek oldu. Öyle ki, Musevi’nin Anıtkabir’i ziyaret etmemesiyle patlak veren

tartışmalardan sonra Evren *bile*, savunmaya çekildi ve Atatürk’ü sevenlerin sevmeyenlerden daha çok olduğuna benzer sözler söyledi. Hani 7’den 70’e tüm Türkiye Atatürkçüydü, ne oldu?

İşkence değil görev “hatası”!

Burjuvazi Pınarcık olayı çevresinde büyük bir yaygara koparıp Avrupa’da hak hukuk yanlısı görünme sevdasına düşerken işkence, dayak, zincire vurma olayları yine bütün cezaevlerinde ayyuka çıktı. İnsan hakları tar-

tışmasının alevlenmesi üzerine bir demec veren Emniyet Genel Müdürü Saffet Arkan Bedük, işkence olaylarını, “emniyet görevlilerinin”, sorgu sırasında görev heyecanı ile yaptıkları “hatalı” davranışlar olarak açıkladı. Bu yüzüstü, “açıklama”ya karşı İnsan Hakları Derneği yöneticisi Nevzat Helvacı, 12 Eylül sonrasında onbinlerce insanın işkenceden geçtiğini belgelendiğini, 170’den fazla insanın işkencede öldüğünü söyledi. Bu demektir ki emniyet örgütü, baştan sona bir “hata” örgütlenmesidir.

Ote yandan Mamak, Diyarbakır ve Urfa cezaevlerindeki kötü koşullar ve uygulamalar Barolar Birliği yetkililerince açıklandı. Bu arada İstanbul’da, mahkemeye tek tip elbiseyle ve zincirlenerek getirilmeye karşı çıkan devrimci mahpuslar, protesto eylemi yaparlarken, Diyarbakır cezaevindeki devrimciler bir tutuklunun işkencede öldürülmesini protesto için açlık grevine başladılar.

Ailelerin de protestoyu yükseltmeleri karşısında SHP cesa-

retlenerek “af” istedi. Ama, anayasanın kenarından dolanan bu uyduruk öneri de yalnızca 9 Kasım 1982’ye dek işlenmiş suçları “af” kapsamına alıyor. Tipik sosyal demokrat korkaklığı!

Ekonomi de “dertlidir”!

Ekonomi cephesinde de sorunlar yığılmıştır.

İç borçlanmada devlet yeni rekorlar kırarken özel sanayicilerin sızlanışı iyice arttı. Devlet-özel çekişmesi bu alanda çok güzel yansıyor. Sanayiciler “seçim ekonomisi”ne şiddetle karşı çıkıyorlar. İslam finans-kapitalinin Türkiye’deki yatırımlarının ise “geliştiği” söyleniyor.

İhracatta büyüme yalnızca tarımsal ürün ve canlı hayvan ihracatında var. Her girdiği pazardan gözü yılarak çıkan burjuvazi şimdi de “Afrika’nın Amerikası” olmayı hayal ediyor. Müslüman Afrika ülkelerine yatırım yapmayı planlıyor.

Bu arada, döviz endekli gelir ortaklığı senetlerinin ortaya çıkışıyla Türk lirasının resmen iflas ettiği söyleniyor.

Ote yandan, Özal, yıllar önce Evren’den almış olduğu kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisini bu kez kendi yetkilerini artırmada kullandı. Bu yolla, aylardır çözüm bekleyen Merkez Bankası sorununa neşter vurarak, bankanın başkanını bir kararnameye görevden alınabilen bir devlet memuruna çevirdi. Başbakanlık Teftiş Kurulu’na olağanüstü “soruşturma”, “dava açma” yetkileriyle donattı. Bu arada bir başka kararnameye ile belediyeler yasasındaki bir işleyişi daha değiştirdi. Görevden alınan belediye başkanlarının yerine İçişleri Bakanının teklifiyle başbakan atama yapabilecek. Belediyelerin imar planına ilişkin yetkileri de “geçici” olarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığına devredilecek!

Böylece Özal, finans-kapital egemenliği altında “şirket gibi işletilen” devlette daha da yürütmeyi güçlendirici, merkezileşmeyi artırıcı kararlar almış oluyor. Bunda, ülke ekonomisinin ve siyasal durumun, yürütme gücünün kısa erimde daha hızlı karar alma özelliğine sahip olmasını zorlayan bunalımlı yapısının önemli rolü var.

İşçi cephesinde ne oluyor?

İşçi kesiminde yeni bir hareketlenme göze çarpıyor.

Türk-İş, referandumda yasaklara karşı çıkacaklarını, ama bu

yasakların kalkmasının tek başına birşey ifade etmediğini, asıl işçi sınıfı üzerindeki yasakların kalkmasını istediklerini söyledi. “Tam demokrasi” mitingleri düzenleyeceğini açıkladı.

Türk-İş’e bağlı sendikalardan Petrol-İş büyük grevleri %60-80 arasında ücret zammı alarak bitirirken, Doğu İlaç Fabrikası’nda 160 kişiyle yeni bir greve başladı.

Deri-İş Sendikası, Kazlıçeşme’deki deri işyerlerinde 3500 işçiyle kademeli olarak greve gitti. İşçiler, “yaşasın işçilerin birliği” ve “grev bizim hakkımız söke söke alırız” belgeleriyle Kazlıçeşme’yi inlettiler.

Bu arada “Süper” Emeklilik Yasası çıktı. Yasaya göre, emeklilik için yeni “hak”lardan yararlanacak işçinin alacağı emeklilik ücreti, son 5 yılın prime esas ücret ortalaması alınarak hesaplanacak. Böylece SSK eliyle katmerli bir sömürünün gerçekleştirilmesi planlanıyor. Bütün sendikalar yasaya karşı çıkıyorlar.

Otomobil-İş’in “grev tüzüğü”-nün iptali için açtığı davada, Danıştay savcısı, tüzüğün şekil yönünden iptal edilebileceğini söyledi. İptal etmeselerdi de, zaten sınıf savaşımı grev tüzüğünü delik deşik etmişti.

Asıl önemlisi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Taşçıoğlu’nun toplumdaki öfkeyi yatıştırma için, binbir hokkabazlıkla, “yükselteceklerini” söylediği asgari ücret nihayet ilan edildi.

Asgari ücret şimdi brüt 74 250 lira net 49 094 liradır.

Burjuvazi bu rakamı ilan ederken utamıyor da. Aylık mutfak masrafının 4 kişilik bir aile için 150 bine turmandığı bir ülkede 49 bin lira asgari ücret vermek komiklikler!

Niteliksiz işgücünün bugünkü karşılığı ayda net 400 bin lirayı aşmaktadır. Dolayısıyla bunun 1/8’i tutarındaki bir asgari ücret, işçi sınıfının iş ve yaşam koşullarının kötüleşmesinin daha da derinlere ilerleyeceğini gösteriyor. Burjuvazinin bu kepezeliğine verilecek yanıt, sosyal demokrat bir sendikacının söylediği gibi “allah asgari ücretle geçinene yardım etsin” değildir.

Asgari ücret, bütün ülkede ücret düzeylerini yukarı itmeye yarayan bir kaldıraç, sınıf savaşımında önemli bir savaşım odağıdır. İşçi sınıfı kendi kollarından, kendi birliğinden, kendi savaşım azminden güç alır. Ve yalnızca ona inanır. İşçi sınıfının kurtuluşu, bu yıkılsa düzeni parçalayıp kendi elleriyle kendi düzenini, sosyalizmi kurmada yatıyor!

Salih Can

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N16 5QB ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulundadır. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Partime selam olsun

Değerli Yoldaşlar, Son mektubumda bazı sorulara yanıtlar getirmiştim, fakat almamış olduğunuzu düşünerek bu mektubumda yeniden kısaca değinmek istiyorum...

Herşeyden önce şunu belirtiyim. Burada kendi iradem dışında, yapmayı istediğim birçok konuda yetersiz kalmama rağmen yine de partime ve tüm yoldaşlarıma layık olmak için, sizlere karşı sorumluluklarımı buradaki olanaklarım ve kapasitem ölçüsünde yerine getirmeye çalışıyorum...

Olanaklarımı zorlayarak yapmakta olduğum eşyaların miktarını artırmaya çalışıyorum. Tüm yaptıklarımı toplu göndermek yerine, şu anda elimde hazır olanları en kısa zamanda göndermeyi düşünüyorum.

Sonbahardaki Özveri Taarruzu için sizlere yaptığım ve yapacağım eşyaları yollamayı hedefliyorum.

Hepinize selamlar.

S.L., ...Cezaevi

Bir konferans ve çıkarılması gereken dersler

Değerli yoldaşlar, Dokuz Mayıs 1987'de Münih Eğitim ve Bilim Sendikası (GEW) Türkiyeli Öğretmenler Gurubu "Türkiye'de Laiklik ve Eğitim" konulu bir konferans düzenledi.

Konferansı Strasburg Üniversitesi'nde anayasa hukuku profesörü olarak çalışan demokrat aydın Server Tanilli verdi. Tanilli'nin konuşmasına özetle değinmek istiyorum.

Tanilli konuşmasına Türkiye'deki dinsel gericiliğin türbanlılar, rabıta olayı ve Van 100. Yıl Üniversitesi'nden oruç tutmayan öğrencinin gerici faşistlerce öldürülmesiyle ayyuka

çıktığını belirterek başladı. T.C.Devletin Diyanet İşleri Başkanlığı ve şimdiki işleviyle Vakıflar İdaresi gibi dini makamları içinde barındırması nedeniyle laik olmadığını ve Türkiye'de gericiliğin bizzat devlet kurumlarında örgütlendiğine işaret etti.

Tanilli dine inanma veya inanmamanın kişisel sorun olduğunu, laikliğin düşünce özgürlüğü ve demokrasinin vazgeçilmez önkoşulu olduğuna değinerek, hiçbir kapitalist ülkede tam anlamıyla uygulanmadığını, Türkiye'de de bu ilkenin sürekli çiğnenmesine örnekler verdi.

Tanilli konuşmasının ikinci bölümünde dinle, bilim ve eğitim arasındaki ilişkiyi ele aldı. Devlet okullarında dinin yerinin olmadığını, devletin görevinin çağdaş kafalar yetiştirmek olduğunu söyleyerek, eğitimin dinin dışında tutulmaması durumunda Darwin teorisini reddeden, insanlık tarihinin Adem ile Havva'dan geldiğine inanan çelişkili kafaların yetişeceğine işaret etti.

Daha sonra Kuran'dan kadın-erkek eşitliğini reddeden örnekler verdi. Mahkemede bir erkeğin tanıklığının iki kadın tanığa eşit olduğunu, mirasta da kadının ancak erkeğin yarısı kadar pay alabileceğini belirterek kadın-erkek eşitliğinin önemini vurguladı.

Tanilli, konuşmasının sonunda, Türkiye burjuvazisinin asıl amacının işçi sınıfının iktidara gelmesini engellemek olduğunu, bu nedenle dinsel gericiliğin yedek ordusunu yetiştirdiğini belirtti. Buna rağmen burjuvazinin işçi sınıfının iktidarını engelleyemeyeceğini söyledi. Türkiye'de laikliğin yürürlüğe girebilmesi için şunları önerdi:

- Fetva yuvası haline gelen Diyanet İşleri Başkanlığı'nın lağvedilmesi,

- Vakıflar İdaresi'nin milyonlarının din çevrelerinin emelleri için değil, emekçilerin yararına harcanması,

- Kuran'ı eleştirme yasağının Ceza

Kanunu'ndan çıkarılması,

- Okullarda din derslerinin kaldırılması, - İmam Hatip okullarının kapatılması.

Konferansa resmi TKP'liler de katıldı. Ancak gereken dersleri çıkarırlar mı? Yoksa İmsakiye dağıtmaya ve birlikte çalıştıkları Milli Görüşçülerle namaz kılmaya devam ederler mi? Ne yaparlarsa yapsınlar, ne menşevikler ne de katkıda buldukları dinsel gericiliğin yedek ordusu, işçi sınıfının devrim ve demokrasi savaşının zafere ulaşmasını engelleyemeyecektir.

A.Güneş, Münih

Sınıfımıza düşmandırlar

Yoldaşlar Ülkemizde sınıf savaşı dört bir yandan kabardı. Burjuvazi bu gidişi durduramıyor. Karşısında suskun bir güç yok. İşçi sınıfının öfkesi gittikçe daha çok biliniyor. Grevler, öğrenci eylemleri giderek yükseliyor.

Burjuvazi bu gidişten korkuyor. Devrimci başkaldırını önlemek için çeşitli hazırlıklar, manevralar yapıyor. Bu hazırlıkların bir parçası olarak TKP resmilere "gelin legal çalışın" diyebilir. Böyle bir hava seziliyor. Burjuvazi işçi sınıfının savaşını TKP resmiler eliyle boğmayı deneyebilir. Resmiler zaten bu göreve dünden talip. Burjuvaziden legalite alabilmek için işçi sınıfının istemlerine çoktan sırt çevirdiler. Kürt ulusunun ayrılma hakkını tanımıyorlar.

Bir ay kadar önce resmi TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu Köln radyosundan yaptığı bir açıklamada amaçlarının Nato'dan çıkmak olmadığını, Nato içinde ulusal değerleri koruyacaklarını söyledi. Bu "ulusal" değerleri korumalarına tüyler ürpertici bir örnek de menşeviklerin Federal Almanya'nın bazı kentlerinde 19 Mayıs'ı kutlamalarıdır. Atatürk'ün Samsun'a ayak basışını şenliklerle, spor karşılaşmalarıyla kutladılar(!) Hatta spor karşılaşmalarında sahayı

ışıklandırma direğinin birine kocaman bir ay-yıldızlı bayrak asmışlar. Ben menşeviklerden birine, 19 Mayıs işçi sınıfının değil burjuvazinin bayramıdır, işçi sınıfının bayrağı kıvırdır, siz onlara yanlış yol gösteriyorsunuz dediminde aldığım yanıt şu oldu: "Bizim 19 Mayıs'a saygımız sonsuzdur. Bu ulusal bir bayramdır."

Yoldaşlar, resmilerin burjuvaziden legalite dilenciliğinin onları nereye kadar götürdüğünü bir örnekle daha göstermek istiyorum. Dolaylı yoldan elime geçen FİDEF'e bağlı Bad Kreuznach Halkevi'nin 19 Mayıs bildirisini dosta düşmana ibret olsun diye size gönderiyorum. Bildiri şöyle:

"Değerli Arkadaşlar, "19 Mayıs 1919, I. Dünya Savaşı'ndan sonra yurdumuzu işgal eden emperyalist güçlere karşı, Atatürk önderliğinde başkaldırışın ve ulusal onurumuzun yükseltildiği gündür.

"Cumhuriyet kurulduktan sonra Atatürk bu önemli günü Türkiye gençliğine armağan etmiştir. Yurdumuzda bu önemli gün her yıl çeşitli spor yarışmalarıyla kutlanır. Biz, Halkevi Spor Kulübü olarak kuruluşumuzdan bu yana 19 Mayıs Gençlik ve Spor bayramını kutluyoruz.

"Bu yıl da 30 Mayıs 1987 tarihinde bir futbol turnuvası ile kutlayacağız.

"Dostça selamlarımızla "Halkevi Spor Kulübü Yönetim Kurulu"

Yoldaşlar, resmilerin gençlik ve spor bayramı diye 19 Mayıs'ı kutlamaları devrimci durum döneminde burjuva yasalarını ve değer yargılarını yere çalmış, enternasyonalı göklerle yükseltmiş olan gençliğe ve işçi sınıfımıza ihanettir. Ama böyle yapmaları kendi yüzlerini daha çok açığa çıkarıyor. Böylece işçi sınıfımız dostunu düşmanını daha iyi tanıyor. Bunların işçi sınıfına düşman yüzünü sergileyerek, engelleri temizleyerek, burjuvaziyi alaşağı etmek için ileri. *Volga Beşoluk, Frankfurt*

ÇIKTI

Derleme dizisinin bu ilk kitabı Marksizme ilişkin olarak gazetemizde çıkmış yazıları içeriyor.

ÇIKIYOR

Resmi TKP'de oportünizme karşı baş kaldırmış bir gurup yoldaşımız yazdı.

İki gün süren festival sırasında çeşitli yarışma ve turnuvalar düzenlendi.

Festival başarılı oldu

Yoldaşlar, LİB ve İTKB'nin geleneksel festivali, bu yıl "Dostluk ve Dayanışma Festivali" adı altında yapıldı.

20-21 Haziran'da Newington Green Park'ta yapılan festivale iki gün boyunca binlerce insan katıldı.

Festivalde Türkiyeli müzik gurubu ve sanatçıların yanısıra yabancı guruplar da vardı. Bolivya müzik gurubu ilk kez katıldığı festivalimize ayrı bir renk kattı.

Çeşit çeşit yiyecek ve içeceğin tüketildiği festival boyunca çeşitli yarışma ve turnuvalar düzenlendi. Yağlı güreşte geçen yılın şampiyonu Cemalettin arkadaş bu yıl da birinciliği kimseye kaptırmazken, tavla turnuvasına 62, satranca ise 16 yarışmacı katıldı. *Hackney, Islington*

belediye başkanları festivalimizi onurlandırırken, sendikacı ve milletvekilleri de mesajlar yollayarak festivalimizde dayanışmalarını gösterdiler.

Bu yılki festivalin konusu dostluk ve dayanışmaydı.

Biz, Türkiye işçi sınıfıyla, grev savaşına çıkmış Netaş ve Petrol-İş işçileriyle, milyonlarca işçiyi dayanışmayı yükseltiyoruz.

Dünya işçi sınıfının dostluk ve dayanışmasının sınır tanımadığını, İngiltere, G. Afrika işçi sınıflarıyla dayanışmayı yükselterek gösteriyoruz.

Bir festival dostluk ve dayanışma içinde bitti. Gelecek yıl festivalinde buluşalım.

M. Karaduman, Londra

OKUYUCU YOLDAŞ

İşçinin Sesi'ni okuduktan sonra atma, bir kenarda tutma. Ya bir başkasına ver, bir örgüte, sendikaya, derneğe bırak ya da yararlı olacağını düşündüğün bir adrese postala.

İşçinin Sesi'nin en geniş şekilde okunmasını sağlamak senin de görevindir.

İşçinin Sesi çalışanları

KANITLA!

Haydar Kutlu, son yazılarında, işçi sınıfımızı küçük ve güçsüz göstermek için elinden geleni yapıyor. Sayıları "birkaç yüzbini geçmeyen proleter çekirdek ve küçük işletmelere dağılmış birkaç milyonluk işçi sınıfı"ndan söz ediyor.

Azılı gerici ANAP hükümetinin Çalışma Bakanı Taşcıoğlu ise, geçenlerde, ülkede 3 milyon işsiz olduğunu söyledi.

Taşcıoğlu'nun bile geride bıraktığı Haydar Kutlu'yu, Türkiye devrimci hareketi ve işçi sınıfı önünde SÖYLEDİKLERİNİ KANITLAMAYA ÇAĞIRIYORUZ.

OKUYUCU YOLDAŞ

İşçinin Sesi'ni daha güçlü çıkartabilmek, fabrikalarla, işyerleriyle, işçi semtleriyle olan bağımlı derinleştirip güçlendirmek, deneyimlerinizden çıkan dersleri tüm harekete daha iyi ve daha etkili ulaştırabilmek için gazetenizi yazılarınızla, haberlerinizle, çektiğiniz ya da topladığınız fotoğraflarla besleyin.

İşçinin Sesi çalışanları

Haydi yoldaşlar ana hedefte ortak bakışımızı netleştirelim.

Devrimci Marksizm y lundan gid rek ON KAT YÜZ KAT DAHA FAZLA İŞÇİ KAZANALIM!

Partimizin bu yılki stratejisinin özü, işçi sınıfı içinde derinleşmek ve yaygınlaşmaktır. Bunu işçiyi başa alıp üye sayımızı artırarak sağlayabiliriz.

İşçinin Sesi Yayın Kurulu

Gazetemizin 327. sayısında yayınlanan Merkez Komitesi Nisan 1987 Plenumu Ana Kararı, 1987-1988 dönemi örgüt stratejisinin özünü şöyle koyuyordu:

Partimizin 1987-88 döneminde uygulayacağı örgütsel stratejinin özü, işçi sınıfı içinde derinleşmek ve yaygınlaşmaktır.

“Yeni dönemin stratejisinin üç odak noktası vardır.

“a. Parti kadrolarının işçileşme sürecini derinleştirmek...

“b. İşçi sınıfı içinde örgütlenmenin geliştirilmesi...

“c. Merkeziyetçi işleyişi geliştirmek...” (İşçinin Sesi, sayı:327, Çek-A1)

Bu stratejinin gerçekleştirilmesi için sağlanması gereken ana en önemli hedef, işçiyi başa alarak üye sayımızı artırmaktır. Bunun yanı sıra, 2)organlarda işçi bileşimini yükseltmek, 3)yeni alanlarda örgütlenmek, 4)yayın basım-dağıtımını geliştirmek, 5)legal odakları artırmak, 6)teknik düzeyi ilerletmek, 7)disiplini yükseltmek, 1987-88 örgüt stratejisinin önemli hedefleridir.

MK Plenumu ana kararının yayınlanmasından bu yana iki aydan çok zaman geçti. Şimdi kısa bir değerlendirme ve hatırlatma yapmanın zamanıdır.

İşçiyi başa alarak üye sayısını artıralım

Plenum eksikliklerimizi ve ana hedefimizi belirlemişti. Bu yılki örgütsel stratejimizin ana hedefi işçiyi başa alarak üye sayımızı artırmaktır. Örgütlerimiz her toplantılarında bunun üzerinde duracak, gündemlerini buna göre hazırlayacaklardır.

Şimdi örgütlerimiz bu iki ayı gözden geçirmeli ve kaç yeni üye kazandığını ortaya koymalıdır. Görecektir ki bu dönemin hedefine yürümede eksiklik vardır. Ana hedefe yürümedeki hızımız gerekenin gerisindedir. Komünist kazanma hedefi unutulmaktadır. Ortak bakış bu noktada bulanıklaşmıştır.

Üye sayımız öteki örgütlerle kıyaslandığında düşük değildir. Üst-orta örgütler arasına girer. Ancak olması gerekene ve olanaklarımıza oranla çok düşüktür.

Bir bölge örgütümüz eylem yapıyor. Eyleme beş yüzü aşkın insan geliyor. Hem de siyasal

niteliği en yüksek eyleme. Ama partiye insan kazanmakta, yeni üye almakta elimiz hâlâ tutuk.

Çevremizde büyük bir etkimiz var. Geniş bir sempatanız var. Bunlar içinde yıllardır bu örgüt için çalışmış, her eyleminde yer almış insanlar var. Bu yoldaşları partilemek için ne bekliyoruz?

Neden elimiz tutuk davranıyoruz?

Bu soruya bazı yoldaşlardan şöyle yanıtlar geliyor: “Standartları düşük!” Bu doğru değildir. Bugün Türkiye işçi sınıfının içinde parti standardına uygun insan yok mudur?

Neden bu insanlar eylemlerimize geliyor, görüşlerimize sempati duyuyorlar? Eylemlerimize katılanları bir yana bırakalım. (Bunlar ilk elden partiye kazanmamız gerekenlerdir.) Bir de bizim etkimiz olsun ya da olmasın, ekonomik-toplumsal koşulların zorlamasıyla eyleme çıkan koca bir işçi sınıfı var. Bu “standart” nasıl birşey ki yüzlerce binlerce ileri işçi içine girmiyor? “Parti standardına uymuyorlar” gerekçesine sığınıp, üye olabilecek insanları partiye almamak elitizmdir. Öncülükle bir ilgisi yoktur.

Böyle bir gerekçeyi ileri sürmeden önce kendimize bakalım. Çevremizdeki insanları kazanmak, onların standartlarını yükseltmek için nasıl bir çalışma yürüttük? Bu soruya verdiğimiz yanıt bizi tatmin etmiyorsa, görevlerimizi gereği gibi yerine getirememişsek, işlerin içine boğulup titiz bir çalışma yürütememişsek, onları beğenmemeye de hakkımız yoktur. Tersini kendiliğindencilığe kapıyı açar.

Komünist kazanmayı öne alan bilinçli çaba gerek

“Standartın düşük” olduğunu kabul edelim. O zaman bu insanların standardı nasıl yükselecek? Komünistin bilinçli çabasının rolü ne olacak? Eylemlerimize katılan, yayınlarımızı istahla okuyan, mektup yazan, enformasyon geçiren, ilişki kurmaya çabalayan bunca insanı, pratik eylemin içinde partiye kazanabiliriz, kazanmalıyız.

Ayrıca herbirimiz partiye girdiğimiz günü bir hatırlayalım. Hiçbirimiz bugünkü standardımızda değildik. Bu parti, bu

ideoloji bizi eğitti, yetiştirdi. Kendimizi fazla beğenmeyelim, büyük de görmeyelim. Devrimci harekete, işçi hareketine yıllarını veren ve vermeye hazır insanları küçümsemeyelim.

Çevremizdeki sempatanlara ya da ulaşamadığımız ileri işçilere “standartları düşük” demek parti üyeliği için subjektif ölçüler koymak anlamına gelir. Ama partiye girmenin ölçüleri hiç de subjektif değildir.

Görüşlerimizi ve programımızı benimseyen, onlar için çalışan herkes, hele işçiler öncelikle partiye üye olabilir. Üye olmak için yüzlerce laf ezberlemiş olması gerekmiyor. Beş-on yıllık partinin bugünkü yetişkinliğine erişmiş olması da gerekmiyor. Bunu yapmak, bilincini derinleştirmek, parti terbiyesi kazandırmak, kavrayışlarını derinleştirmek bizim görevimiz. Ve bunlar asıl olarak parti içinde yapılabilir. Partiye üye olabilmek için bunları kazanmış olmalarını beklemek insanlardan ağızlarıyla kuş tutmalarını istemek gibi birşeydir.

Standardımız bozulur mu?

Partiye üye almakta bir de şu çekingenlik var: Standardı düşük olan insanlar partiye girerse partinin standardı bozulur, disiplin gevşer vb.

Bir kere parti normlarını düşürüp düşürmemek bize bağlıdır. Bilinçle üstüne giderssek, aramıza yeni katılanları eğitmek ve yetiştirmek için titiz, dikkatli, özverili ve sabırlı bir çaba yürütürsek hiç de öyle olmaz. Yeter ki biz işin asıl zor yanı olan bu görevlere enerjiyle sarılalım. Disiplini gevşetmez, tersine yükseltir. Bizim bugünkü disiplinimizi de yükseltir.

Görevler çok, insan da çoktur

Bugün görevler çok, insan az. Az sayıda insanın üstüne çok fazla iş düşüyor. Bunun ister istemez disiplini bozucu yönde nesnel bir yanı oluyor. Yoldaşlarımız birçok işi üstleniyor, yapmaya söz veriyorlar. Yapmayı da istiyorlar, ama zaman yetmiyor, bir kısmı kalıyor. Ne oluyor o zaman? Söz verdiği işi yapmamış oluyor. Disiplin de bozulmuş oluyor. Bu, partide disiplini düşürme eğiliminin de nesnel kaynağı oluyor.

Disiplini yüksetmenin yolu partiye yeni işçi üyeler kazan-

1987-1988 Örgüt stratejisinin ana hedefi, İŞÇİYİ BAŞA ALARAK ÜYE SAYIMIZI ARTIRMAK'tır.

Diğer önemli hedeflerimiz:

1. Organlarda işçi bileşimini yükseltmek.
2. Yeni alanlarda örgütlenmek.
3. Yayın basım ve dağıtımını geliştirmek.
4. Legal odakları artırmak.
5. Teknik düzeyi ilerletmek.
6. Disiplini yükseltmektir.

Bu altı hedefin altısı da gelip üye sayımızı artırmaya bağlanıyor.

Haydi yoldaşlar işçi üye kazanalım!

maktan geçiyor. Bugünkü üye sayımızla, giderek büyüyen görevlerin altından kalkamayız. Kendimizi kandırmayacaksak ve kazanmak istiyorsak yeni görevler için yeni insanlar kazanmak zorundayız.

Partinin büyümesi bir başka nedenle de disiplini yükseltir. Şimdi ister istemez etkisi az olan yığın denetimi o zaman içeride olacaktır. En etkili denetim mekanizması içeriden işleyecektir. Bu nedenle, “normlar zayıflar”, “disiplin düşer”, korkusuersizdir. Parti büyüsün, hem de “beğenmediğimiz” insanlarla büyüsün, bakın o zaman disiplin düşüyor mu yükseliyor mu?

Ayrıca bu sorunlar çıkacaksa da çıkar. O zaman o sorunların üstüne gideriz. Ama büyümenin sorunlarını çözüyor oluruz ki bu büyük bir zevk verir.

Üstün yanlarımızı öne çıkaralım, üye kazanalım

Bugün üye sayımız olması gerekenin ve olabileceğinin altındadır. Ama öte yandan çevremizde ve Türkiye'nin siyasal ortamında üye sayımızla kıyaslanmayacak denli büyük bir etkimiz var. Bu ideolojimizin gücünü gösteriyor. İdeolojimiz güçlü yanımızdır ve her zaman en büyük üstünlüğümüzdür. Bu üstünlüğü daha iyi

kullanabiliriz. Bu kadar partiliyle biz bu etkiyi yaratabiliyorsak düşünün sayımız iki kat, beş kat, on kat arttığı zaman Türkiye işçi sınıfı üzerindeki etkimiz ne kadar büyük olacak. O halde, üstün yanlarımızı daha da öne çıkararak ilerleyelim!

Türkiye Komünist Partisi—İşçinin Sesi'ni işçinin partisi yapacağız dedik. Fabrikalardan makine sesinden önce İşçinin Sesi gelecektir dedik. İşçiyi başa alarak üye kazanacağız dedik. Bütün bu hedefleri, verdiğimiz sözleri gerçekleştirebilmek için örgüt stratejisi çizdik. Bu yılın örgütsel stratejisinin ana hedefini ve tümü ana hedefe bağlı 6 hedefini bir kez daha yineleyelim: Ana hedef: İŞÇİYİ BAŞA ALARAK ÜYE SAYIMIZI ARTIRMAK'tır.

Diğer önemli hedefler:

1. Organlarda işçi bileşimini yükseltmek.
2. Yeni alanlarda örgütlenmek.
3. Yayın basım ve dağıtımını geliştirmek.
4. Legal odakları artırmak.
5. Teknik düzeyi ilerletmek.
6. Disiplini yükseltmektir.

Bu altı hedefin altısı da gelip bağlanıyor üye sayımızı artırmaya. Haydi yoldaşlar ana hedefte ortak bakışımızı netleştirelim. Bu noktada odaklaşalım. Partimizi sınıfın partisi yapalım ve işçi üye kazanalım.

İŞÇİNİN SESİ

ÇEK-AL

Fabrikalardan
makine sesinden önce
İşçinin Sesi gelecek!

TKP—İşçinin Sesi

İşçinin partisi!

Yıl: 13, Sayı: 332, 1 Temmuz 1987

*Türkiye burjuvazisi, en parlak, en hızlı gelişen,
en yoğun ileri teknolojiyle donatılmış ve en ihracata dönük endüstri
kolu olan tekstilde bile bunalımdadır.*

TEKSTİL ENDÜSTRİSİNDE DURUM VE İŞÇİ SINIFIMIZ

Mercan Köklü

Geçenlerde *Milliyet*'te çıkan bir haberde, "tekstilde bunalım"dan söz ediyor, son 5 ayda 6 fabrikanın kapandığına, 2 bin işçinin işsiz kaldığına yer veriliyordu.

Gazete muhabirinin görüştüğü Teksif sendikası Topkapı şube başkanı Salih Özen, tekstil sektöründeki son gelişmeleri yorumlamış. Özen, 23 yıllık sendikacılık yaşamı boyunca böyle kötü bir durumun ancak 1971-1972 döneminde meydana geldiğini anlattıktan sonra, şimdiki bunalımda işçilerin eskiye göre çok daha kötü bir durumla karşı karşıya olduklarını söylemiş. Kapanan fabrikalarda 1 milyar liraya yakın işçi alacağının biriktiğini de belirtmiş.

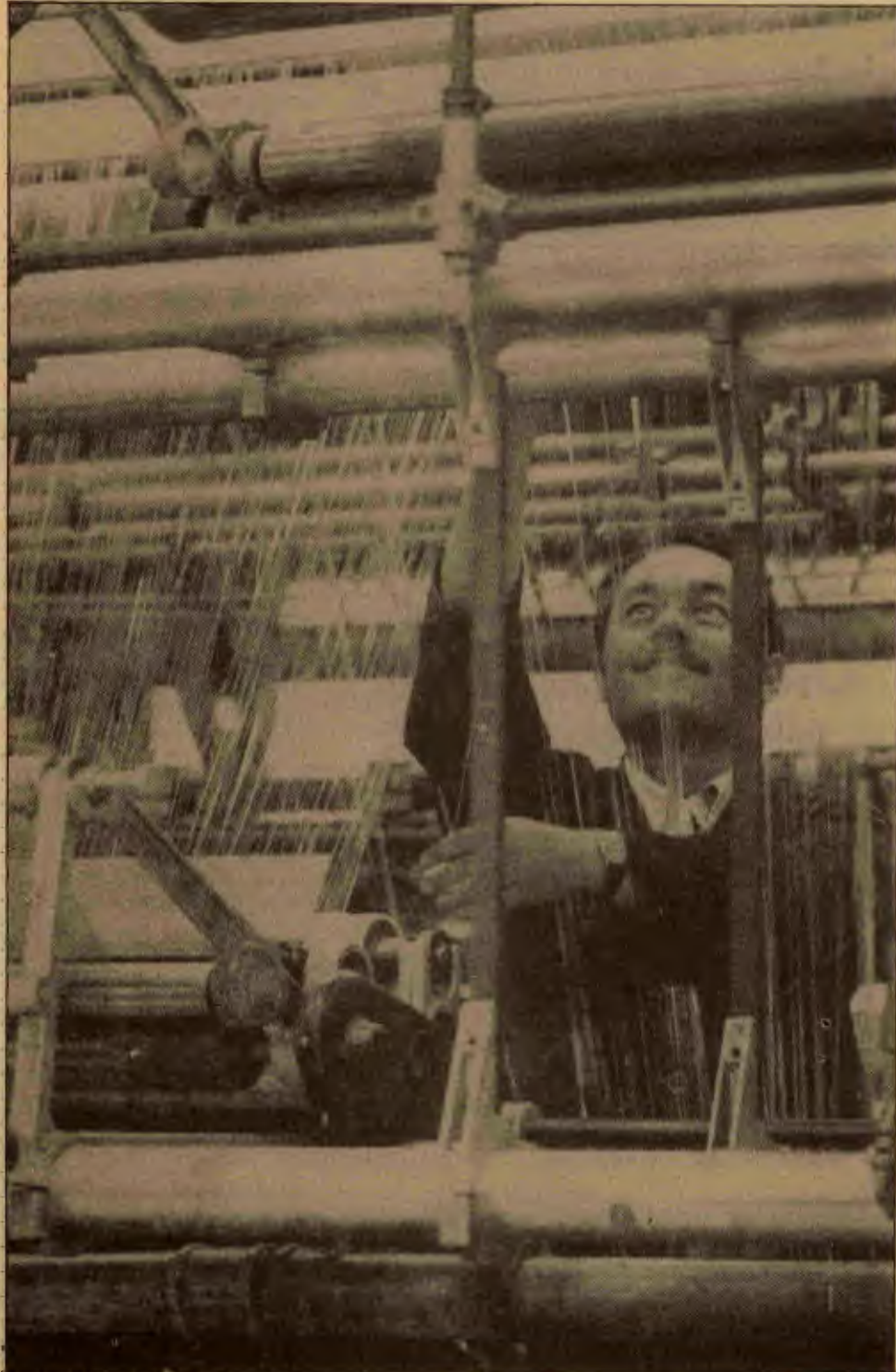
Burjuva gazetelerinin hemen hemen aynı günlerde tekstil endüstrisi ve ihracatlar üzerine yazdığı başka haberlerde ise endüstrinin durumu farklı yorumlandı.

Bazı tekstil firmaları, kredilerin tekstil endüstrisi için önemli bir kaynak olduğunu söylüyor, ama kredi faizlerinin yüksek olmasının tekstilcileri aşırı faiz yükü altında bıraktığından yakınıyorlar. Tekstil firmaları, pamuk ve pamuk ipliği fiyatlarının yükselmesinin maliyet artışı yarattığını belirtiyor, bu maliyet artışını içeride, ürünlere %45-50'ye varan zamlarla yansıtıklarını söylüyorlar. Bu tutumlarını da, yaptıkları ihracat anlaşmalarının bazı maddelerinin maliyet artışlarını dışa yönelik ürün fiyatlarına yansıtmayı engellemesiyle ve kaynak yetersizliğiyle açıklıyorlar.

Görüldüğü gibi, söylediklerinin ardında yatan esas nokta, dünya pazarında dehşetli bir rekabetin var olduğu, maliyet artışının dış pazara çıkan ürünlere yansımaları halinde, Türkiye burjuvazisinin dokunmaya çalıştığı pazarlardan bile hemen sökülüp atılacağıdır. Tayland, Endonezya, Tayvan, G.Kore gibi rakipler Türkiye burjuvazisinin el attığı yerlere yerleşmek için sırada bekliyorlar. Bunun yanı sıra, emperyalist ülkelerin, kendi tekstil endüstrilerini korumak için aldıkları önlemlerin Türkiye gibi ülkelerden gelen malların pazardaki

fiyatlarını oldukça artırıyor ve rekabeti zorlaştırıyor olması da, önemli bir "sorun" yaratıyor.

Bu konuda, *Tekstil ve Makina* dergisinde, AET'nin, ABD'nin ve Kanada'nın 1977-1978'den beri Tür-

kiye'nin ihraç ettiği tekstil ürünlerine karşı anti-damping vergisi ve kota uygulamasına gittiği belirtiliyor. Bu anti-damping vergisinin, 1981 sonunda %16 olarak belirlendiği, 1982'den beri de %12 düzeyinde sürdürüldüğü ifade ediliyor. Türkiye'nin en güçlü olduğu pamukta konulan kotaların ihracatı kısıtladığı, iplik ihracatının işe kontenjana bağlandığı yazılıyor. (İlker Parasız, *Tekstil ve Makina*, Mart 1987)

O zaman ne oluyor? Dışta "rekabet gücünü" artırabilmek için içeride, işçi sınıfının ve emekçi halkın sömürsüne hız veriliyor. Bu, zamlarla olduğu kadar, gerçek ücretlerin düşürülmesinde ve başka birçok yoldan "önlem" alınmasında da yansıyor. Bunalımın faturası işçi ve emekçilere *ödettiriliyor*. Söylemedikleri budur.

Görüldüğü gibi toplumun iki uzlaşmaz sınıfı aynı endüstrinin sorunlarını tamamen farklı açılardan yaşamakta ve değerlendirmektedir.

Yine de nereden bakılırsa bakılsın, tekstilde bir sorunun olduğu bellidir. Bu sorunu, Türkiye'de tekstil endüstrisinin gelişme eğilimi içinde, Türkiye burjuvazisinin açmazlarıyla birlikte ele almalıyız. O zaman, işçi hareketinin fazla uzak olmayan bir gelecekte göğüslemek zorunda kalabileceği sorunların üstesinden de nasıl gelebileceğine bugünden belli yanıtlar getirebiliriz.

Şimdi tekstil endüstrisinin durumuna bakalım.

Tekstilde durum

1984 yılında yapılan Ulusal Tekstil Sempozyumu'nda açıklanan verilere göre, Türkiye'deki pamuk üretimi dünya üretiminin %3-4'ü kadardır. Türkiye'nin dünya pamuk ipliği ticaretindeki payı %9 dolayında, dünya tekstil ticaretindeki payı ise %1'dir (M. İplikçi, *Ulusal Tekstil Sanayii Sempozyumu*, MMO Yayını, 1984) Bir başka kaynağa göre de Türkiye'nin dünya tekstil ticaretindeki payı, bugün %2,5'tur. (*Dünya*, 19 Mayıs 1987)

Öte yandan Hazine ve Dış Ticaret

Müsteşarlığı'nın verdiği bilgiye göre, Türkiye'nin tekstil ihracatı, 1987 yılının ilk 3 ayında geçen yılın aynı dönemine oranla *ihracat değeri* olarak artmıştır.

Burjuva basın bunu "başarı" olarak flaş haberlerle verdi. Vermesine verdi ama "ihracat miktarındaki artış" üzerine nedense ağızlarını bıçak açmıyor. Oysa, aynı dönemde tekstil ihracatı miktarı, geçen yıl 161 tonken bu yıl 139 tona düşmüş. Miktar olarak *ihracattaki azalma %13,6'dır!* (Milliyet, 28 Mayıs 1987) Demek ki durum, burjuvazi için hiç de içaçıcı değildir. Tekstil ihracatıyla ilgili olarak çıkartığımız şu tablo ihracat değerlerini veriyor ama bu haliyle bile çok şey anlatıyor. (Tablo 1)

TABLO 1

İhracat yapılan ülke	Geçen yılın ilk üç ayna göre ihracat değeri (%)
AET	+ 36,4
ABD	+ 35,5
Kanada	+320
İran	- 77
Irak	- 57
Arap ülkeleri toplam	- 50
Sosyalist ülkeler	- 61

Kaynak: Dünya, Yeni Ekonomi, Milliyet

Tekstil ihracatında "patlama" olduğu söylenen Kanada ile de, daha geçen haftalarda "ihracatta miktarı kısıtlama" anlaşması yapılmıştır. Ayrıca, ABD kota sistemini daha engelleyici hükümlerle donatmaya çalışmaktadır.

Bu durumu burjuvazinin kendi sözcülerinin birinin, Mensa Holding genel koordinatörü Atilla Alptekin'in ağzından verirse, "geleneksel pazarlarımızın (Batı Avrupa ülkeleri) *toplam tekstil ürünleri talebi artmamaktadır.*" (Dünya, 21 Mayıs 1987)

Bu "geleneksel" pazar(!) tekstil ihracatının %83 küsurunun yapıldığı AET, ABD ve Kanada'dır. Diğer "pazarlar" da zaten yitirilmektedir.

Bunlardan çıkan sonuç şudur: Türkiye burjuvazisi, dehşetli rekabet koşullarının olduğu dünya pazarında rakiplerine pazar kaybetmekte, elini dokundurduğu pazar olanaklarını bile, emperyalist ülkelerin korumacı önlemleri yüzünden kendine bir avantaj haline getirememektedir.

Türkiye burjuvazisi, en hızlı gelişen, en ihracata dönük, en yoğun ileri teknolojiyle donatılmış tekstilde bile *bunalımdadır.*

Dünya perspektifinde Türkiye tekstil endüstrisi

Dünya kapitalist ekonomisinin işbölümünde meydana gelen değişikliğe paralel olarak, dünya tekstil endüstrisinde de değişim vardır. 1974-1984 döneminde endüstrinin dünya çapında sahip olduğu toplam iş sayısı aşağı yukarı 110 milyon dolayında kalmış ama bu işlerin dağılımı değişmiştir. Emperyalist ülkelerdeki iş sayısı 53 milyondan 42 milyona düşmüş, az ve orta gelişmiş ülkelerde ise bu sayı 55 milyondan 66 milyona tırmanmıştır. Ancak, emperyalist ülkelerin tekstil teknolojisinde büyük ilerlemeler kay-

dedilmiş, emek verimliliği yükselmiştir.

Bugünün en ileri teknolojilerinden kabul edilen "open-end" (O-E) ilmik teknolojisine az sayıda zayıf halka ülke de sahiptir. Bunlar arasında, Çin, Hong Kong ve Türkiye vardır. Yani, Türkiye tekstil endüstrisi ileri tekno-

lojileri seçmekte, dolayısıyla emek yoğun karakteri, sermaye yoğun bir yapıya terketmektedir." (A. Alptekin, Yeni Ekonomi, 21 Mayıs 1987)

"Ülkemizde kurulu tekstil üretim kapasitesi ülke tüketiminin çok üzerindedir...İç tüketimin ve ihracatın, bugün için, mevcut kurulu kapasitenin tam olarak kullanılmasına olanak sağlayacak düzeyde olduğu söylenemez. O halde, kurulu kapasitenin tam olarak kullanılması için ihracatın artırılması gerekiyor."

"...Türk Tekstil Sanayi, ihracatını artırmaya mecburdur. Türk Tekstil Sanayi için *ihracat bir fantazi değil, yaşam yolu, ayakta durabilmenin şartıdır.*" (agy) (abç)

Ancak, biraz önce de söylediğimiz gibi, "modern" Türkiye tekstil endüstrisinin açmazı tam da buradadır. Bununla ilgili olarak, 1983 yılında, bir yayınlımızda, tekstil endüstrisi için şunları yazmıştık:

"Bazı dallar hızla genel ekonominin önünde bir gelişme göstererek kısa zamanda iç pazarın efektif talebinin sınırlarını aştı (örneğin tekstil)..."

"Tekstil ihracata yönelik olarak doğmadı, ama bugün ihracata yönelik bir endüstrisidir. Hızlı gelişmesi, yeni teknoloji, yeni yatırımlar getirtti, iki milyon kadar insan çalışıyor. Türkiye pazarı bu endüstrinin üretimini ememez." (R.Yürüköglü, Durum ve Görevlerimiz 1983, s.30-31)

Bugün tekstil endüstrisindeki gelişmeler bu değerlendirmemizi doğrulamaktadır.

Kurtlar sofrasında bir enik

Kendileri de açıkça söylüyorlar:

"Türkiye'nin mevcut tekstil ve hazır giyim ihracatı 2 milyar doların üzerin-

dedir... Ne var ki, dünya tekstil ticaretindeki payımızın artırılması geçmişte olduğundan *daha güçtür.* Çünkü geleneksel ihraç pazarlarımız (Batı Avrupa ülkeleri) artık büyüyen pazarlar değildir." (A. Alptekin, agy) (abç)

Bu, lâf salatasıdır. Emperyalist ülkelerin bugüne kadar giyim eşyası satın alan ve hele son 30-40 yılda modanın başlı başına bir endüstri haline gelmesiyle satın alma eğilimi daha da kamçılanan insanları, Türkiye burjuvazisi dünya pazarına çıktığında, bir anda eğilim mi değiştirdiler? Çıplak mı dolaşıyorlar? Tabii ki değil!

Burjuvazinin *yansıtmadığı* olgu, kendisinin Tayland, Endonezya, Tayvan ve Güney Kore gibi tekstil ihracatçısı rakiplerinin yoğun rekabeti karşısında diş dokunur bir ilerleme kaydedemediğidir. Buna ek olarak, emperyalist ülkeler, kendi tekstil endüstrilerini orta kuşaktan yükselen ihracat dalgasına karşı korumak için

kota, vergi, tüzük vb. yüzlerce engel çıkarmaktadırlar Bunların sonucunda Türkiye burjuvazisinin tekstil ihracatı "tatlı bir düş" olmanın ötesine geçememektedir. Durum bundan ibarettir.

Böyle olunca burjuvazinin gözleri ister istemez diğer yerlere çevrilmiştir.

"Gelişmekte olan ülkelerde artan nüfus ve kişi başına gelir ile birlikte, bu ülkelerin tekstil ürünlerine talebi artmaktadır Söz konusu ülkelerden tekstil üretimine yönelmemiş olanların artan tekstil ithalatlarından mümkün olan en yüksek payın alınması yolunda çaba harcanmalıdır." (A Alptekin, agy) (abç)

Baktıkları yön, ulaşmak için uğraşp didindikleri hedef açıktır, bellidir. Kendi olanaksızlıklarının da çok iyi farkındadırlar Gelişmelerin perde gerisinde, için için yanan bir dinamit fitili vardır

Emperyalistleşememenin ülke için-

de sınıf savaşımını azdirması, ekonomik bunalımın sonucunda iş ve yaşam koşulları alabildiğine kötüleşen işçi sınıfı ve emekçi halkta iyice derinleşen öfke, bu kez düzeni kökünden sarsacağı apaçık olan devrimci dalga ve devrim!

Bugün tekstil endüstrisinde dünya pazarında pay kapma savaşında başa güşen ülkeler arasında, Tayvan, Güney Kore, Endonezya, Tayland gibi, endüstride işgücü maliyetinin Türkiye'den daha ucuz olduğu ülkeler vardır. Bir Amerikan şirketinin, Türkiye tekstil endüstrisinde 1 saat için 0,96 dolar olarak bulduğu işgücü maliyeti belki Hollanda'daki düzeyin %9'u, ABD'dekinin % 13'üdür (M. İplikçi, agy) ama Güneydoğu Asya'nın işgücü maliyetleri yanında yüksek kalmaktadır. "İleri kapitalist pazarda malı çekici kılan ucuz emek, az gelişmiş pazarda hiç de ucuz kılmıyor." (Durum ve Görevlerimiz 1983, s.33) Türkiye bu nedenle, Ortadoğu, K.Afrika, G.Amerika, hele Güney ve Güneydoğu Asya gibi pazarlarda rekabet gücünü ve şansını yitirmektedir.

Kısacası, Türkiye burjuvazisi, tekstil gibi en ileri teknolojiye sahip olduğu, ancak ihracat ile yaşayabilecek bir sektörde "büyümeyen pazarlara", hem de anti-damping vergisi, kota, tavan miktar, vb. sınırlamalarla, sorunlarla boğuşarak tutunmak durumundadır. Dünyanın en önde gelen tekstil üreticileri de aynı alanda kıyasıya bir kavga içindedir. Türkiye burjuvazisi, kurtlar sofrasında bir eniktir.

Önlemleri yetmiyor

Bu eksikliklerini giderme yönünde, Türkiye burjuvazisinin almaya çalıştığı belli önlemler yok değildir.

Burjuvazi kendi ülke sınırları içindeki kurtlar sofrasında küçükleri parçalayıp pazarın dışına atmakta, dünya pazarlarının gerekli kıldığı

ölçeklerde iş yapabilmek için de, örneğin büyük dış ticaret şirketleri kurmaya çalışmaktadır. İsviçre ve benzeri ülkelerde "kardeş" ihracat şirketleri kurmaları ve en son Halit Narin'in temsil ettiği tekstil işverenleri kesiminden 21 şirketin biraraya gelerek ortak bir dış ticaret şirketi kurması

Türkiye yeni devrimci durumlara doğru dolu dizgin seyretmektedir. İşçi sendikaları bugünkü bunalımların ardından gelecek olan kaçınılmaz kapışmaya kendilerini hazırlamazlarsa, bu amaçla yığınların enerjisini seferber etmek üzere, sendikal demokrasiyi bütün yönleriyle uygulamazsa büyük bir hata etmiş olur.

bu önlemlere bir örnektir.

Ayrıca, kota ve benzeri sınırlamaların aşılması için, Türkiye'de yatırım yapmayı düşünebilecek yabancı şirketlerle ortak yatırıma gidilmesi

önerilmektedir. (M. İplikçi, agy) "Switch" şirket tabir edilen şirketlerden de yararlanılmaya çalışılmaktadır. Böylece gümrük ve vergi duvarlarının üstünden aşmayı ummaktadırlar.

Öte yandan, yoğun ve en ileri teknolojiyi kullanan, "belirli ürün dallarında ihtisaslaşan" küçük ve orta boy işletmelerin kurulması emek verimliliğinin artırılması açısından özellikle tavsiye edilmektedir. (Yeni Ekonomi, 21 Mayıs 1987)

Burjuvazi, büyümeyen pazarlarda, göreceli olarak canlılık gösteren hazır giyim ve örücülük alanında da şansını denemek istemektedir. Bununla bağlı olarak, irili ufaklı çok sayıda firma, bol sayıda "ev işçisi" kullanmaya başlamıştır.

Hangi "önlemi" almaya çalışırsa çalışsın, burjuvazinin karşı karşıya bulunduğu açmaz öyle bir açmazdır ki, dışarıya daha fazla satabilmek için en ileri teknolojiyle yatırım yapıyor, ama dış satım alanı sınırlı ve engellerle dolu. Doğuya gidemiyor. Malı pahalı geliyor. Batıda çit çekmişler. Ancak öldürmeyecek kadar aralıyorlar. İçerde alım gücü o denli düştü ve işçi sınıfı, emekçi halk o denli yoksullaştı ki, iç pazarda emme gücü yok. İç pazarın alım gücünü artırsalar enflasyon göklere tırmanacak, malların fiyatı artacak, dış pazarlarda rekabet gücü iyice düşecek. Sonuçta ya dışa açılacaklar, ya da gelişen endüstri dalları çökecek.

Ya çökerse?

Türkiye kapitalizminin hem tekstildeki, hem de geneldeki açmazı "bir yanda gelişen endüstri dallarının üretimi, öte yanda üretimi ememeyen iç pazar ve kendi sorunları nedeniyle emmek istemeyen dış pazar"dır. (R.Yürükoğlu, agy)

Bu açmaz orta ve uzun erimde Türkiye burjuvazisinin önünden çekilmeyecek olan bir açmazdır. Kısa erimde bazı kesimsel ilerlemeler kaydedip belli ölçülerde dışa açılabilirler bile, kurtlar sofrasının öldürücü rekabeti karşısında yapabilecekleri fazla şey yoktur.

Üretim maliyetini düşürmek için yüksek teknolojiye yatırım yapmaya hız verecekler, bu da işsizliği ve toplumsal çalkalanmayı tehlikeli ölçüde artıracaktır. Zaten işsizlik %20-25 dolayında seyretmektedir.

Bunu yaparken, işçi sınıfının ve emekçi halkın gerçek gelirlerini daha da düşürmeyi deneyeceklerdir. Bu, daha şimdiden başdöndürücü bir hızla yükselen sınıf savaşımını daha da azdırmakla, burjuva devletin varlığını ve Türkiye kapitalizminin geleceğini dinamitlemekle eşanlamlıdır. Yani burjuvazinin durumu, kendisi için iki ucu pis bir değnektir.

Çökse de çökmese de Türkiye işçi sınıfı açısından genelde durum özünde aynı kalmaktadır: Sınıf savaşımı yükselecektir, işçi sınıfının emekçi halkı devrime götürme görevi daha da acılaşacaktır.

Tekstil endüstrisi, daha şimdiden, pazarın dayattığı vahşi rekabet koşullarında zorlanmaktadır. Sermayenin uluslararasılaşması süreci ilerlerken, Türkiye burjuvazisi "yabancı" ortaklar bulmak için yollara dökülmüştür. Yeni, ileri teknolojilere yapılan yatırımlar ve tekstil firmalarının pazarda birbirini boğazlaması sonucu ilan edilen iflaslar vb., yalnızca tekstilde değil genel olarak çok sayıda işçiyi

işsiz bırakılmaktadır.

Görülüyor ki, dünya pazarlarında varlık gösterebilmek, tutunabilmek için burjuvazinin almaya çabaladığı "önlem"lerin, getirdiği "yenilikler" in işçi sınıfımız açısından anlamı, en başta daha yoğun bir sömürü ve yığımsal işsizliktir. Teksifli sendikacının belirttiği gibi çocuk işçilerin, kadın işçilerin daha ucuz işgücü olarak, orta yaşlı, eski teknolojiye göre vasıflı, erkek işgücünün yerini alması için işverenlerin aktif ve sistemli çabayı artırmasıdır.

İki milyon dolayında işçisi olan bir endüstri dalında etkileri daha şimdiden hissedilmeye başlanan bu gelişmeler işçi sınıfının her geçen gün daha da kötüleşen iş ve yaşam koşullarını

eskisinden daha derin yoksulluk koşullarına çekmektedir.

Uluslararası pazarın dayattığı vahşi kapitalist rekabete dayanmayıp da endüstri dalı "çökerse", toplum büyük çalkantıların içinden geçecek, sermayenin uluslararasılaşma süreci daha hızlı ilerleyecek, burjuvazi "ulusal" görüntüsünü biraz daha yitirirken, Türkiye işçi sınıfı, dünya işçi sınıfına biraz daha yaklaşacaktır. Uluslararası işçi hareketinin ortak istemleri giderek artan oranda Türkiye işçi sınıfının somut güncel istemleri haline gelecek demektir.

Bu alanda başta örgütlenme olmak üzere, çeşitli görevlerin yerine getirilmesi ve işçi sınıfının pek de uzak olmayan bir gelecekte karşı karşıya

kalabileceği sorunlara hazırlanmasında, tekstil işkolundaki sendikaların, en başta Teksif'in taşıdığı sorumluluk büyüktür.

Neler yapılabilir?

Tekstil işkolunda iki milyon dolayında işçi çalışmaktadır. Bugün Türkiye'nin en büyük sendikası olan Teksif'in üye sayısı, işkolundaki işçi sayısının çok altındadır. İşkolunda yoğun bir sendikalaşma seferberliği, sınıfın örgütsüz kesimlerini, küçük işletmelerde toplanan yüzbinleri, ev işçiliği yaparak her haktan yoksun işçiler olarak yaşayan işçileri sendika çatısı altında toplama kampanyası ertelenemez bir görevdir. Sendikali

işçinin görevi örgütsüz sınıf kardeşine sendikada kucak açmak, onu yanına kazanmaktır.

Sendikada örgütlü 200 bin dolayındaki işçinin, tekstildeki ciddi bir bunalım karşısında ne yapacağını bilmesi de gerekiyor. Yığımsal işten çıkarmalar ortamının şaşkınlıcağı onbinlerce insanın tekil, kesimsel öfke ve gazabının örgütlenmesi, örgütlü yığımsal karşı koyuşa dönüştürülmesi gerekiyor.

Yığımsal işsizliğe karşı işkolundaki işçilerin bir kısmının ya da tamamının örgütlü tepki göstermesi de yeterli olmayacaktır. Sınıfın diğer kesimlerinin aktif dayanışmasını sağlamak için, aynı işkolundaki ve diğer işkolundaki sendikalarla her düzeyde dayanışma, iş ve güc birliği örgütlenmesini şimdiden özendirmek önemlidir. Petrol-İş grevleriyle dayanışma için İstanbul'da çeşitli sendikaların ortak eylem yapma yönünde aldıkları en son karar eyleme dönüştüğünde, sınıf dayanışmasının gücünü yaşamın içinde gösterecektir.

Uluslararası işçi örgütlerinde daha aktif yer almak, dünya işçi sınıfının başka ülkelerdeki parçalarının Türkiye işçi sınıfına desteğini sağlamak, uluslararası düzeydeki savaşıma aktif katılmak, işçi sınıfının yalnızca tekstil sektöründeki kesimini değil, tamamını proletaryanın enternasyonalist ruhunda eğitmek büyük önem taşıyor.

Burjuvazinin sermaye yoğun ileri teknolojiyle üretim yapmak için paçaları sıvıması olması, Teksif gibi sendikaların önünde, çalışma sürelerinin azaltılması kavgasını yükseltmek için engin ufuklar açmaktadır. Türkiye kapitalist ekonomisinin hızla dünya kapitalist ekonomisiyle bütünleşmesi "35 saatlik iş haftası" kavgasını son derece somut bir savaşıma odağı haline getirmektedir. Faşist cunta döneminde uzatılan çalışma süresi kısaltılmalı, haftada beş gün, günde 7 saat çalışma süresi için kavga yükseltilmelidir. Sendikaların en önemli görevi olan sömürüyü azaltma görevinin yerine getirilmesinde bu istemin yükseltilmesinin önemi büyüktür.

Türkiye burjuvazisi, faşizm döneminde devlet tekelci kapitalizminin merkezietçi, bürokratik yapısını pekiştirmiş, büyük mülkiyeti güçlendirmiş ve emperyalistleşmeye yönelmiştir. Ama emperyalistleşmemiştir. Vahşi bir rekabetin hüküm sürdüğü kapitalist pazarda yediği her tokat onu daha da azdırmaktadır. Dışta savaş kışkırtıcılığı iyice azarken, içte sınıf savaşı dipten gelen bir dalga gibi yükselmektedir.

Türkiye yeni devrimci durumlara doğru dolu yedigün seyretmektedir. İşçi sınıfı ile burjuvazinin kaçınılmaz hesaplaşması yaklaşmaktadır. Tekstil işkolunun sendikaları, başta Teksif olmak üzere bugünkü bunalımların ardından gelecek bu kışıymaya kendilerini hazırlamazlarsa, bu amaçla yığımların engin enerjisini seferber etmek üzere, sendikal demokrasiyi bütün yönleriyle uygulamazlarsa büyük bir hata edilmiş olur.

Sınıfın öncüsünün, komünist partisinin yakın görevi işçi sınıfını, onun demokratik yığın örgütlerini yaklaşan kışıymaya, sınıfların meydan savaşına hazırlamaktır.

Önümüzde işçi sınıfı için eşsiz tarihsel bir fırsat yaklaşmaktadır. İyi hazırlanalım. Örgütlü milyonlar, milyarderlerin örgütlerinden çok daha güçlüdür.

Uluslararası den yimden de ögr niy ruz

İşçiler yalnızca kendi fabrikalarındaki, kendi işkolu, ya da ülkelerindeki savaşımdan ve deneyimlerden öğrenmiyorlar. Dünya işçi sınıfının farklı ülkelerdeki deneyimi emperyalistleşemeyen Türkiye burjuvazisinin işçi sınıfına karşı ne gibi uygulamalara girebileceğine de ışık tutuyor.

Hong Kong

Tekstil endüstrisi, tekellerin yaygın bağlarla kendine bağladığı yüzlerce orta ve küçük işletmenin üretimi üzerinde yükseliyor. Tekstil endüstrisinde çalışan işçiler, toplam işçi sayısının %45'ini oluşturuyor. Bunların %70'i kadın.

Ülkede merkezi bir sosyal güvenlik sistemi, sosyal sigorta yok. Tekstil'de işgücü maliyeti, saat başına 1,41 dolardır. Hong Kong işçisinin saat ücreti İngiltere'deki tekstil işçisinin aldığı ücretin 1/4'üne ancak geliyor.

Haftalık çalışma süresi 48 saat, ama fazla mesai çoğu kez zorunlu tutuluyor. Üstelik, 12 yaşından küçük onbinlerce çocuk tam gün, boğaz tokluğuna çalıştırılıyor.

Sendikalar bölünmüşlüğü getirdiği güçsüz konumdan çok zarar görüyorlar. Ayrıca, sendikal çalışma ve toplu sözleşme düzeni özel olarak engelleniyor.

Yakın zamana dek bir İngiliz sömürgesi ve dünyanın sayılı tekstil ihracatçıları arasında yer alan Hong Kong'ta sömürünün boyutlarını, ülkenin maliye bakanı, 1976 yılında şöyle ortaya koyuyordu:

"Hong Kong'un mali başarısını, toplu sözleşme düzeninin görece yokluğuna borçlu sayılırız. Yoksa, daha yüksek ücretler elde etme çabası ile karşı karşıya kalırdık."

Bugün, yeni rakipleri karşısında dünya pazarlarındaki yeri sarsılmış olan Hong-Kong burjuvazisi, şimdi, işçi ücretlerinin ve vergi vb.nin çok daha düşük olduğu, Endonezya, Sri Lanka, Bangladeş gibi ülkelere yatırım yapıyor. Bu, içeride işsizliği körükliyor. Ayrıca, son yıllarda bilgisayar teknolojisine büyük yatırımlar yapıldı. Bunun da sonucu, binlerce işçinin işsiz kalması olacak. İşçi sınıfının savaşımı daha da yükselecek!

Güney Kore

Dünya pazarında öne atılan "yeni"lerden olan G.Kore'de, tekstil endüstrisi işçileri tüm işçi sayısının %28'i

oranındadır. Bunların %70'i de kadın.

Kadınların erkek işçilerden üçte bir oranında daha az ücret aldıkları bir ülkede, bir makinacının günlük ücreti, 1985 yılında, ABD'de aynı işi yapan bir işçinin saat ücretinden daha azdı.

G.Kore'de haftalık normal çalışma süresi erkek işçi için 52.8 saat, kadın işçi için 53.5 saattir.

İşçiler asgari ücret hakkına, grev hakkına sahip değiller. Mecburi tahkim yaygın bir uygulamadır. (Bu durumu YHK deneyiminden Türkiye'de de biliyoruz.)

Sendikalaşma, mahalli işyeri veya işletme düzeyinde olursa bir ölçüye kadar — o da devlet kabul ederse — resmen kabul ediliyor. Ama, sendikalanmış işçiler, sendikacılar kara listeye alınıyor. (Türkiye işçi sınıfı, bu uygulamayı, önce MESS'in yayınladığı kara liste kitabından, sonra da cunta döneminden beri bütün endüstrilerde yaygınlaştırılan bu uygulamadan yakinen tanıyorlar.)

"Yasadışı" greve karşı polis, işyeri güvenlik gücü, hazır bekletiliyor. Sendikalar dağıtılabiliyor.

Bu da yetmiyormuş gibi, G.Kore burjuvazisi, işçi haklarını sendikaları daha da geriye çekmek, işçi sınıfını sindirmek için elinden geleni yapıyor. Yine de G. Kore işçi sınıfı savaşımında yılmıyor, daha da bilenerек yolunda ilerliyor.

Filipinler

Filipinler burjuvazisi, özellikle Markos döneminde dünya pazarına açılabilmek için çok yol denedi.

Dikenli teller ardında kurulan "serbest bölge"lerde, sendikal ve grev hakkından yoksun işçiler, son derece düşük ücretlerle, çok kötü iş ve yaşam koşulları altında çalıştırılarak, "rekabet" gücü artırılmak istendi. Bir araştırmaya göre Türkiye'de saat başına 0.96 dolar olarak bulunan işgücü maliyeti, Filipinler'de 1978'de 0.49 dolardı. Buna bütün sosyal yardımlar dahildi.

Ev işçiliği, kırsal kesimlerdeki emekçilere, özellikle genç, bekar kadınlara iş verme, burjuvazinin beylik yöntemlerindedir.

Yine de, Filipinler işçi sınıfı 1980'lerde savaşımı daha da yükseltti. Sendikalaşma ve grev yapmanın yasak olduğu serbest bölgelerde bile greve çıkarak gücünü göstermekte gecikmedi. Burjuva legalitesini böylece parçalayabileceğini de öğrendi.

Bengaldehy

Dünyanın en yoksul, en geri ülkelerinden olarak bilinen Bangladeş'te tekstil endüstrisi dünyanın en ileri teknolojilerine sahiptir.

Japon, Hong Kong, G.Kore ve Singapur tekelleri, işçi saat ücretinin 0.05-0.10 dolar dolayında olduğu bu ülkeye yatırım yapma yarışındadırlar.

Tekstil üretimi için gerekli malzeme ve hammaddenin hemen tamamının dışarıdan getirildiği bu ülkede işverenler işçileri, gündüzleri dışarı mal götürmelerini diye, geceleri fazla mesai çalışınlar diye fabrikaya kilitliyeniyorlar.

Sendikalara ve grevlere karşı yoğun çaba gösteren hükümet, sendikacıları, sendikalı işçileri ortaya çıkarabilmek için ordu mensuplarını "işçi" görünümüyle fabrikalara sokuyor. Had safhada çocuk ve kadın işçi sömürsü var.

Bangladeş burjuvazisi işçilerin iş ve yaşam koşullarının bu denli düşük olmasından, uluslararası pazarda rekabet etmek için yarar umuyor. Ama, Türkiye burjuvazisinin başındaki "dert", Bangladeş'in de derdi! Emperyalist ülkeler, kota vb. engellerle Bangladeş'den yapılan ihracatı ciddi olarak engelliyorlar. Bangladeş işçi sınıfı bunlardan da ders alarak örgütleniyor, savaşımı yükseltiyor.

Sonuç

Burjuvazi, hangi ülkede olursa olsun, işçi sınıfına karşı "önlem" alma peşindedir. Ev işçisinden, kırsal kesimden, modern teknolojiyen, sendika düşmanlığından, çalışma haftasının olabildiğince uzatmaya vb. dek sayısız yöntemle burjuvazi artık-değeri maksimum düzeyde tutmaya çabılıyor. Sömürü oranını yükseltmeye, daha da yükseltmeye çabılıyor.

Ama her yerde, karşısında, kendi içinde rekabeti ortadan kaldırmaya ve sendikal birliğini sağlamaya çalışan, her fırsatta gücünü gösterip deneyerek, burjuvaziyi dünya yüzeyinden kaldırmaya ilerleyen işçi sınıfını buluyor. İşçi sınıfı, her ülkedeki müfrezesinin deneyiminden öğreniyor.

Türkiye işçi sınıfı da, diğer ülkelerdeki sınıf kardeşlerinin savaşımından, karşılaştıkları sorunlardan öğrenerek devrime ilerliyor.

Kaynak: N. Chisolm, N. Kabeer, vd., Aynı İplikle Bağlıyız, (İng. basım), London 1986.

Komünist alın eğilmez

Değerli yoldaşlar, Türkiye cezaevlerinde durum kötüdür. Demokrasinin kırıntısını vermeye tahammülü olmayan Türkiye burjuvazisi cezaevlerinde hem içeride yatan devrimcilere hem de mahpus ailelerine olmadık baskı ve eziyeti yapıyor.

Elbette, toplumda buharın artması ve sınıf savaşımının yükselmesiyle birlikte, cezaevlerinde yönetimin tutumu değişmek zorunda kaldı. İşçilerin greve onbinlerle çıkmaları, gösteri yürüyüşü ve mitinglerin sıklıkla, öfke ile burnundan soluyan mahpus aileleri, cezaevi yönetimlerine karşı toplumsal baskı uyguluyor. Ama yine de işkence, dayak, zincire vurma uygulanan yöntemlerdendir. Hapisteki devrimciler ise buna şiddetle karşı çıkıyor, direniş yapıyorlar.

Hükümet bir yandan AET'ye hoş görünmek için, cezaevlerinde siyasal "suçlu" olmadığını söylüyor. Öte yandan yüzlerce devrimci dayaktan, işkenceden geçiriliyor.

Mahpuslara kendi elbiselerini giyme izni verilmiyor, tek tip elbise giymeye zorlanıyorlar. Tek tip elbise giymeyi reddeden devrimciler avukatlarıyla konuşulmuyor, görüşmeye çıkartılmıyorlar. Mahkemeleri gıyaplarında yapıyor.

Bir de devrimcileri mahkemeye zincirleyerek getirme çabası var. Mahpuslar, bu aşağılayıcı uygulamaya kararlı bir şekilde karşı çıkıyorlar.

Cezaevine Türkiye'de serbestçe basılıp satılan yayınların bile girmesini engellemek, mahpusların dışarıyla mektuplaşmalarına yasak koymak, onları tıbbi muayene ve yardım olanaklarından yoksun bırakmak, dışarıdan ilaç istemelerini, getirmelerini yasaklamak, rasgele disiplin cezası yağdırmak, burjuvazinin bugün yoğun sürdürdüğü uygulamalardandır.

Faşizm döneminde bile burjuvazi teslim olmayan devrimciler bütün bu anti-demokratik uygulamalara karşı bugün de savaşımı sürdürüyorlar. Onların

bilinci özgür, yürekleri ateştir. Yine de, yaşamdan gelecekte umudunu kesmiş, aşağılayıcı uygulamalara tepki göstermeyen bir gurup insan her zaman bulunabiliyor. Bunlar, herhalde İsa'nın yeniden yeryüzüne ineceği, Mesih'in kendilerini "kurtaracağı" günü bekliyorlar.

Burjuvazi ne yapsa nafil! İçerideki yoldaşlarımızın, devrimcilerin bilinci özgür, yüreği ateştir. Ateş volkan olacak, zindan duvarlarını da elbette bir gün eritip yıkacaktır.

A. Bican, İstanbul

Çoktan iflas etmiş sosyal demokrasinin kuyrukçusu sollar

B şuna uğraşıyorlar

Sosyal demokrasinin önde gelen örgütü SHP, "program" çalışması yapıyor. Bu burjuva partisi, kendi program tartışmasının içine solun çeşitli fraksiyonlarını katmaya, onları içine çekmeye, "yoğurmaya" çabalıyor. Bu konuda bir SHP örgütünün yayınladığı çağrı özette şunları söylüyor:

"Program çalışmaları taslağının önsözünde açıklandığı üzere, genel başkan sayın Erdal İnönü, her iki taslağın, her örgüt kademesinde, partililerimizce incelenmesini, tartışılmasını, görüşlerini, ek ya da değişiklik önerilerinin yapılmasını samimi olarak istemekte ve beklemektedir..."

Bu belge, her türden oportünist akımın elinde dolaşıyor. Bu oportünistler, kendi iradeleriyle, birer misyon adamı edasıyla, ellerinde eski legal partilerin programları (1.TİP, 2.TİP, TSİP, vb.) ve TİP'lilerin eskiden burjuvaziye

örnek olsun diye çıkardıkları "Demokrasi İçin Beş Yıllık Plan" kitaplarıyla "program tartışması" komedisinin içine gömüldüler. İçine girmek için entrist yöntemleri bolca kullandıkları sosyal demokrasiyi, şimdi de "ilerletmeye" çalışıyorlar.

Geçmişin özlemiyle olsa gerek, bu program ve kitapların "demokrat ve ilerici" ruhunu(!), burjuvazinin kabul sınırlarına giren reformlara sokmak için ileri sürüyorlar.

Açık konuşalım. Finans-kapitalin bu "sol", alternatif partisi, geçmişin de gerisine düşmüş bu oportünistlerden — ya da sosyal demokratlaşmış bu "ilerici" aydın zümreden — akıl hocalığı mı istiyor? Sosyal demokrat fikir kırıntıları için akıl hocalığına gerek yok ama, bir an için gerek olduğunu, sonunda "güzel" fikirlerin çıktığını varsayalım. Ama, sosyal demokrasi, nerede yazıp söylediklerini uygulamış, nerede

uyguladıklarını programına geçirmiş? Ecevit, faşizmin yolunu temizler ve döşerken bunu söylüyor muydu? Ayrıca, bir tüfek atmadan yenilmiş, geçmişte de yarın da yenilgiye programlanmış olan bu oportünist "tez"ler, aradan 15-20 yıl geçtikten sonra, içinde kime ve ne kadar akıl taşıyabilir ki? Kelin ilacı olsaydı önce kendi başına sürerdi.

Sözü uzatmaya gerek yok. Bizim eski solların, oportünistlerin yaptığı, SHP'yi "demokrat, ilerici, emekten yana" bir parti yapacağız derken, burjuvazinin kuyruğuna takılmaktır. Bunu yaparken de asıl olarak ana görevleri işçi sınıfının ve emekçi halkın öfkesini, eylemini sosyal demokrasiye kapılamaya çalışmaktır.

Burjuvazinin istediği de bu değil mi? Tüm solu, bir potada (sosyal demokrasi potası da diyebiliriz) eritmek, kendi ideolojisini bunların eliyle işçi sınıfına sürmek ve bu düzene karşı

başkaldırını eritmek, ezmektir.

Sol birliğin iki "büyük" oportünist gurubu, (bunlara birleşik menşevikler diyelim), bu göreve istahla soyunmuşlar, SHP'nin önünde incir yaprağı görevini görüyorlar. Sosyal demokrasinin sergülenmesi, eleştirilmesi, karşı çıkılması gereken düşünce sistemine yama yapıyorlar.

Ama sağlı sollu burjuva partileri eliyle yürütülen planlar sökmeyecektir. İşçi sınıfımız bugün, onların ne yapmak istediğini anlıyor ve kabul etmiyor. SHP'li Gürkan'ın "halkın hızla sola kayışı"ndan bahsetmesi de bundandır.

Burjuva "sol" a, sosyal demokrasiye metelik vermeyen işçi sınıfı ve emekçi halk, sola komünizme kayıyor. Orada da programını, pozitif alternatifini hazırlamış, insan kazanma, işçi üye kazanma ve daha da büyüme hedefini önüne koymuş TKP-İşçinin Sesi var.

A. Bican, İstanbul

Türk-İş'in düzenlediği sempozyumda çalışma sorunları tartışıldı.

Türk-İş'in çalışma, sağlık, güvenlik sempozyumu

Türk-İş ile AAFLI'nın birlikte düzenlediği "Çalışma, Sağlık, Güvenlik Sempozyumu" 5-6 Mart tarihlerinde, İstanbul'da Samsun gemisinde yapıldı.

Toplantıya Türk-İş temsilcilerinin yanı sıra, bilim adamları, AAFLI ve TİSK'ten konuşmacılar, SSK ve Sağlık Bakanlığı'ndan temsilciler katıldı. Bu konuda, *Türk-İş* dergisinin Mart 1987 sayısında bir haber de yayınlandı.

Bir sendikadan aldığım bilgiye göre, Türk-İş, işçi sınıfının önemli sorunlarının tartışıldığı bu toplantıya, "üst düzeyde teorik eğitim" yaptıkları gerekçesiyle yalnızca bağlı sendikalardan sınırlı sayıda temsilci çağırılmış. Sendika eğitimcileri ve 30-35 kadar şube yöneticisi yine de sempozyuma katılabilmişler. İşçi sağlığı konusunda araştırma yapan bir ekibe sahip olan Petrol-İş'in, bu sempozyuma katılmamış olması ise, doğru ve yapıcı bir tutum değil. Doğru görüşlerin hazır bir platformdan dile getirilmesi, eğer görüş doğruysa, örgütün bütününü ilerletici etki yapardı. Üstelik sempozyuma katılan şube yöneticileri soru ve öneriyle daha etkin ve "radikal" tutum alınması yönünde görüşler getirmişler. Toplantıya canlılık vermişler. Sosyal demokratların "ürkekliği" sendikalarda militan eylem yanlısı yönetimlerin ne denli derin bir ihtiyaç olduğunu bir kez daha gösteriyor.

Sempozyumda bir konuşma yapan Şevket Yılmaz, ülkede son altı yıl içinde, emeğin çalışma koşullarının gittikçe kötüleştiğini, sabit ve dar gelirli kesimlerin satın alma gücünün yok denecek düzeye indiğini söylemiş. İş kazaları ile kötü iş ve yaşam koşulları arasındaki ilişkiye değinmiş. Üniversite ve yüksek okullarda, işçi sağlığı ve iş güvenliği kürsüsü kurulmasını istemiş.

TİSK temsilcisinin konuşması, orta düzeydeki yöneticilerin ve bilim adamlarının tepkisini toplamış. Bu arada, işçi sağlığı, meslek hastalıkları, iş kazaları, iş güvenliği konusunda işçi-işveren-devlet temsilcilerince ortak bir kurumun yetkili kılınması fikri ise, sencikacılarca soğuk karşılanmış, karar ya da öneri bile olmamış.

Buna karşın, Türk-İş'e bağlı bir işçi sağlığı enstitüsünün kurulması, işletmelerdeki işçi sağlığı iş güvenliği kurumlarının eğitilip yetkinleştirilmesi, hekimlerin bu alanda özel eğitim görmeleri, işçilerin kendi sağlık sorunlarının çözümünde görev almaları şeklindeki öneriler sıcak karşılanmış, genel onay almış.

Bu arada birkaç değerlendirme yapmakta yarar var.

Türk-İş'in yeni yürürlüğe giren Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'na karşı çıkması, işçilerin kendi parasıyla kurulan SSK kuruluşlarına, hastanelerine sahip

çıkarmaya çalışması elbette gereklidir. Ama bunun "mülkiyet hakkı"ni koruyan bir konumdan yapılmaması gerekir. Çünkü, işçi sınıfının kapitalizm altında azgın sömürüsü, nasıl ve ne tür "mülk" edinirse edinsin, derinleşen bir süreçtir. İşçi, sömürüye karşı çıkmalıdır. Yeni sağlık yasasıyla, halkın sağlığının özel ya da devlet tekellerinin "kârlı yatırım" gözlüğünden bakılarak değerlendirilmesine karşı çıkmalıdır. Sendikalı işçi, burjuvazinin bir düşman sınıf olduğunu, her şeyi evet her şeyi "kâr" gözlüğüyle gördüğünü de biliyor. O halde burjuvaziye karşı çıkmak, onun özel mülkiyete dayalı varlığına da karşı çıkmak gerekir.

Bir diğer nokta da, sosyal demokratların, bu arada aydınların tutumuna ilişkindir.

Muhalefetin sağ ve sosyal demokrat kesimleri, her toplantı ve eylemden, Türk-İş yönetimini soyutlama amacıyla yararlanmak istiyorlar. Menşevikler ise, "Türk-İş'te birlik" vb. diye ağızlarında laf gevelerken, pratikte "çaktırmadan" yeni konfederasyon örgütlemeye çalışıyorlar. Yalancı ve ikizlü tutumlarıyla kimseye güven vermiyorlar.

Aydınlarla gelince. Örneğin Türk Tabipler Birliği ve bazı "ilerici" hekimler, 2. Ulusal İşçi Sağlığı Kurultayı'nın Türk-İş tarafından örgütlenmesine karşı çıkıyorlar. İşçi sınıfı adına iş

Cavit Mert

SBKP MK Plenumu yeni bir reform paketini kabul etti.

Bu reformlar komünizm yolunu açmaz!

SBKP Merkez Komitesi Plenumu 26 Haziran'da tamamlandı. Plenum Gorbaçov'un sunduğu ekonomik reformları onayladı ve Politbüro'ya Gorbaçov çizgisinde üç yeni üye seçti. MK Plenumu öncesi varolan muhalefete rağmen atılan bu adımlar Gorbaçov'un çizgisinin Merkez Komitesi'nde güçlendiğine işaret ediyor.

MK Plenumu, Gorbaçov'un "yeni ekonomik mekanizmalar" adıyla önerdiği ekonomik reform paketinde üretimde kârlılık esas alınıyor, menejerlerin yetkileri artırılıyor, merkezi planlamaya (Gosplan) daha az yönlendirme daha çok denetleme görevi veriliyor. Yeni ücret ve fiyat mekanizmaları getiriliyor. İşçi ücretlerinde tavan sınırlaması kaldırılıyor.

Bu reformlar paketi, bu hafta içinde, Yüksek Sovyet'te "Sosyalist İşletme Yasası" adıyla görüşülüp onaylanacak. Bu yasanın 1989'a kadar uygulamaya tamamen girmesi bekleniyor.

MK Plenumu Gorbaçov'un ekonomik reformlarıyla birlikte ona yakınlığı ile bilinen üç yeni Politbüro üyesi seçti. Yeni Politbüro üyeleri, Alexander Yakovlev (ideolojik işlerle uğraşıyordu), Nikolay Slyunkof (MK Sekreter-

Gorbaçov'un "reform"ları, ülkenin komünizme ilerlemesinin zorunlu koşulu olan işçi sınıfının aktif yığın demokrasisini içermiyor. Tersine, bürokrasiyi güçlendiriyor.

yasında görevli idi) ve MK'da tarım politikasından sorumlu olan Viktor Nikonof'tur. Bu üç kişinin en önemli özelliği üçünün de MK'da yeni olmasıdır. Parti hiyerarsisi içinde denenmemiş, hele yıllarını yurtdışında geçirmiş bu "uzman"ların yıldırım hızıyla yükselerek politbüroya gelmeleri Gorbaçov yönetiminin parti anlayışında kabulü olanaksız bir tutum izlediğini de ortaya koyuyor. Parti bütünü böyle bir emrivakiyi kolayca kabullenemeliydi.

Yeni seçilen üyelerle Politbüro 11 kişiden 14'e çıkarıldı, güç dengesi de Gorbaçov'tan yana değişti. Alexander Yakovlev'in gelişi ile Gorbaçov'a muhalfi Yegor Ligaçev'in etkinliğinin azalması bekleniyor.

Ligaçev'in muhalefeti

Ligaçev MK Plenumu öncesinde yapılan hazırlık toplantısında Gorbaçov'un ekonomik-siyasal reformlarının doğuracağı olumsuz

sonuçlar üzerinde durarak izlenen çizgiyi eleştirdi.

Ligaçev Gorbaçov'un "açıklık" (glasnost) politikasının aşırılıklarına da karşı çıktı. Ayrıca, "açıklık" politikasından ve "demokrasinin derinleşmesinden" yararlanan "sınıf düşmanı" fırsatçıların toplumda sosyalizmin dışında beklentiler yaratmaya çabaladıklarını söyledi. Ligaçev, bazı parti yöneticilerinin sosyalizmden sapma eğilimine destek verdiklerini ima ederek Gorbaçov'un çizgisinin eleştirdi.

Gorbaçov da toplantıda "açık ve dürüst tartışmaların yapıldığını ve her nedense polemik ve değişik yaklaşımların, değişik görüşlerin yer aldığını" söyledi.

SBKP içindeki muhalefet neyi bekliyor?

Gorbaçov bu sözlerle Ligaçev'in muhalefette yalnız olmadığını da belirtmiş oldu. Ama muhalefetin varlığına rağmen MK Plenumu Gorbaçov'un reformlarını ve

adaylarını onayladı.

Bu şöyle yorumlanabilir.

Muhalefet Gorbaçov'un ekonomik reformlarına karşı tutumda henüz birlik değil, kendisinin ne öneceği henüz yeterince beraklaşmış değil. Bu nedenle Gorbaçov'a reformlarını uygulaması için bugün zaman tanıyor. Belki de, bu reform çizgisinin sonucunda işçi sınıfının aktif yığın demokrasisinin çıkmayacağı, bu çizginin sosyalizmin gelişmesinde temelden zararlı olduğu iyice açığa çıktığında duruma müdahale edip yeni bir rota çizmek için ideolojik ve siyasal hazırlık yapıyor.

Gorbaçov'un ekonomik-siyasal reformları, pratikte kapitalist ekonomik mekanizmaları sosyalist ekonomiye taşıyor. Ülkenin komünizme doğru ilerlemesinin zorunlu koşulu olan aktif yığın demokrasisini getirmiyor, sınıfın birliğini pekiştirmiyor. Tersine işçi sınıfı içinde ayrışmaya yardımcı oluyor. Bu milyonlarca işçinin ve emekçinin durumunu kaçınılmaz olarak kötüleştirecektir.

Dolayısıyla "reform"lara gerçek muhalefet işçi sınıfından gelecektir. Sovyet işçi sınıfı er ya da geç komünist partisini ve sosyalist devleti hizaya sokacaktır.

İtalyan Komünist Partisi seçimlerde son 20 yılın en düşük oyunu aldı

İtalyan Komünist Partisi (İKP) 14 Haziran'da yapılan İtalya genel seçimlerinde yüzde 11 oranında oy kaybetti. Parti dışından 125 adayın seçime katıldığı işçi bölgelerindeki oy kaybı ise yüzde 13'ün üstünde oldu. Partinin topladığı oy oranı yüzde 29,9'dan yüzde 26,6'ya indi.

İKP son genel seçimlerde oylarını artırmak için değişik bir kampanya yürüttü. İşçi sınıfından çok küçük burjuvaziye, burjuvaziye seslendi. Parti dışından isim yapmış 125 kişiyi güçlü olduğu işçi bölgelerinden aday gösterdi. Seçim konuşmalarında dinleyici toplamak için bedava spagetti dağıttı.

125 adayın arasında finans kapitalin önde gelen adlarından Guido Rossi de vardı. Rossi'nin seçimlere katıldığı Milano'da İKP yüzde 13 oy kaybetti. Komünistlerin oyları kaleleri olan Bologna'da yüzde 14 ve Torino'da ise yüzde 18'e varan oranlarda düştü.

İKP bu seçimlerde 20 yılın en düşük oyunu aldı. İKP'nin 1976 yılında 1 milyon 800 bin üyesi vardı. Oyların da yüzde 34,4'ünü almıştı. Sağcı Hıristiyan Demokrat Parti ile yaptığı "tarihsel uzlaşma" ile hükümetin politikasını etkiler duruma gelmişti.

Ne var ki partinin yürokomünist siyaseti sonunda onu "modern" bir sosyal demokrat parti olmaya götürdü. Parti işçi sınıfının ideolojisinden uzaklaştıkça, burjuva partilerle arasındaki fark azaldıkça, işçi sınıfının ve emekçi kesimlerin desteğini de hızla yitirdi.

Komünistlerin oylarının düşmesinde birinci neden partinin diğer burjuva partilerinden farkının kalmaması, işçilerin İKP'den yüz çevirmeleridir. Buna bağlı olarak da komünist partisinin şimdi herkesin savunabileceği fikirleri savunmasıdır. Oysa bugün Yeşiller, radikaller, sosyal demokratlar vb. böyle görüşleri daha "iyi" savunabiliyor. Oylar da oraya gidiyor. Nitekim genel seçimlere ilk kez katılan Yeşiller yüzde 2,5 oy aldı. Oyların önemli bir bölümünü İKP'den aldı. Komünistlerden kayan oyların bir kısmını da eşcinsellerin partisi olan Radikaller ve soldaki Proleter Demokrasi'si aldı.

Bugün İKP sosyal demokratlaşma yolunda oldukça ilerlemiştir. Yalnızca işçi sınıfı adına savunulması gereken bir dizi sol hedefi terketmiştir. Bu yüzden işçi sınıfının ve emekçilerin desteğini yitirdiği gibi, küçük burjuvalardan ve orta katmanlardan aldığı oyları da diğer partilere kaptırmaya devam edecektir. Çünkü bu kesim için burjuvazinin has partileri, burjuvalaşmış bir komünist partisinden çok daha inandırıcı ve güven vericidir. Bu genel seçimler İKP'nin savunduğu görüşlerin, stratejisinin baştan sona iflas ettiğinin belgesidir. Sayfayı hazırlayan: Ahmet Fırat

Vietnam'da yeni devlet başkanı ve başbakan reformcu çizgiye karşı!

Vietnam'da parti içi muhalefet güçleniyor

Nisan ayında seçilen Vietnam Ulusal Meclisi ilk toplantısını haziran ayı içinde yaptı. Meclis, devlet başkanlığına Vo Chi Cong'u, başbakanlığa da Pham Hung'u seçti. Bu iki liderin de Genel Sekreter Nguyen Van Linh'in reformcu çizgisine karşı olduğu belirtiliyor.

Bu seçimler Vietnam Komünist Partisi'nin (VKP) Aralık 1986'da toplanan 6.Kongre'sinde yapılan politbüro değişikliklerinden ve alınan kararlardan sonra ayrı bir önem kazandı.

VKP 6. Kongresi'nde ekonomik-siyasal "reform"dan yana kadro politbüroda ağırlık kazanmıştı. Parti, genel sekreter Nguyen Van Linh'in önerdiği reformları benimsemişti. Ama, VKP Genel Sekreteri Nguyen Van Linh'in reformları 13 kişilik politbüroda uzun tartışmalardan sonra geçebilmişti. Politbüro'daki muhalefet bu uygulamalara karşı çıkmıştı. Ayrıca parti içinde, özellikle orta kademedeki parti yöneticilerinin arasında da genel sekreterin önerdiği uygulamalara karşı muhalefet var. Bu yüzden, Ulusal Meclis'teki başbakan ve devlet başkanı seçimleri, ülkede siyasal dengenin hangi yönde geliştiğini göstermesi açısından önem taşıyor.

Devlet başkanlığı ve başbakanlığı genel sekreterin çizgisine karşı iki üyenin getirilmesi Ulusal Meclis'te, Parti'de ve ülkede reformlara muhalefetin güçlendiğini ve yeni bir dengenin ortaya çıktığını gösteriyor.

Bu yeni durum VKP içindeki farklı siyasetlerin çatışmasını kızıştıracağı benziyor. Derin ekonomik bunalım, bu çatışmaları

Yeni durum VKP içindeki farklı siyasetlerin çalışmasını kızıştıracağı benziyor. Derin ekonomik bunalım bu çatışmaları hızlandıran en önemli etken olacaktır.

hızlandıran en önemli etken olacaktır.

Sorunlar ve "reform" önerileri

Ekonomiye kısaca bakacak olursak görürüz ki Vietnam bugün dünyanın en yoksul ülkelerinden biridir. Kişi başına düşen ortalama yıllık gelir 160 dolardır. Ülkede son iki yılda enflasyon artış oranı yüzde 1000'dir. İşsizlik sürekli artıyor. Kamboçya'daki 140 bin kişilik ordu ise ekonomiye ciddi bir yüküdür. Sovyetler Birliği'nin büyük ölçekli ekonomik yardımı bile sorunların derinleşmesini önleyememektedir.

Özveri ve inançları ile dün devrimi başaran, bugün ayakta tutan Vietnam işçi sınıfı, Ho amcanın çocukları devrimin kazanımlarını sosyalizmi gözleri gibi koruyacaklardır.

4000 özel işletme kuruldu. Bunun da ekonomik zenginlik yolunda "ilk adım" olduğu vurgulanıyor. Bu arada hükümet ücretleri irtime ve kâra bağımlı kıldı, menejerler fabrikanın yönetiminden sorumlu tutuldu. İşletmelere üç yıl içinde kendi kendilerine yetmeleri için süre tanıdı. Bu süre içinde kârlı olmayan işletmeler kapatılacak.

Nguyen Van Linh'in reformları arasında kamu hizmetlerinde çalışanların sayısını 1 milyon azaltmak ve devlet harcamalarını kısmak da var. Nguyen Van Linh Kamboçya'daki (Kmer) 140 bin Vietnam askerini geri çekmenin 1990 yılına kadar gerçekleşmesi gerektiğini de söylüyor.

VKP Genel Sekreteri, ülkedeki ekonomik-siyasal reformların yanısıra yabancı sermayeyi ve teknolojiyi Vietnam'a çekmek için de çaba sarf ediyor.

VKP'nin bugünkü liderliğinin uygulamaya çalıştığı reformlar içinde, sosyalizmi ilerletmek için gerçekten kaçınılmaz olanları vardır. Yararlı olup olmayacağı zaman içinde iyice ortaya çıkacak olanları vardır. Yanlış olanları vardır. Bu konuda "reform"dan ne anladığımızı biz Yaşayan Sosyalizm'de ayrıntılı olarak inceledik.

Bizim kabul etmediğimiz, Sovyetler'de yağmur yağdığı zaman bütün sosyalist ülkelerde şemsiye açma tutumudur. Asıl reforme edilmesi gereken böylesine "reformcu" bir anlayıştır.

Yeni oluşan dengenin, genel sekreterin yukarıda kısaca özetlediğimiz reform çizgisini ne ölçüde etkileyeceğini zaman gösterecektir.

YASAKLARIN KALKMASINA EVET BURJUVA SİYASETÇİLERİNE HAYIR!

Komünisti oportünistten, sosyal demokrattan ayıran tutum, çizgi burada başlıyor: Hem yasakların kalkmasına evet diyeceğiz hem de Demirel'in, Ecevit'in takınmaya çalıştığı demokrat, kurtarıcı vb. maskelerini indireceğiz.

Referandum konusu daha şimdiden Türkiye siyasal ortamının çok tartışılan, konuşulan konularından biri haline geldi. Arkadaş sohbetleri, siyasi konuşmalar, toplantılar bir yerinden geliyor siyasi yasaklar kalksın mı kalkmasın mı sorusuna bağlanıyor.

Türkiye solunda yaygın iki çocukluk hastalığı vardır. Her seçim ya da referandumda iki yemek pişer ve önümüze gelir. Biri, "burjuva seçimler bizi ilgilendirmez, biz burjuva seçimlerde taraf olmayız!" Bununla bağlı ötekisi de, "burjuva parlamentosunu ve seçimleri boykot edelim!" Bu referandumda bunlar en azından konuşularda yine gündeme gelecektir. Önce kısaca boykot üzerinde duralım.

Boykot çağrısı ancak özel koşullarda hedefini bulur

Her seçimde, her referandumda "biz bu seçimi boykot ediyoruz" demek boykotun yapılabilme koşulları hakkında hiç fikir sahibi olmamak demektir. Lenin boykotun ancak çok özel koşullarda

yapılabileceğini söylüyor ve Alman komünistlerine şöyle diyor:

"Burjuva parlamentosunu ve bütün öteki gerici kurumları dağıtmaya gücünüz yetmediği sürece, bu kurumlarda çalışmak zorundasınız... Bunu yapamazsanız gevezeden başka birşey değilsiniz." (Lenin, "Sol" Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı, Sol Yayınları, s.59-60)

Lenin aynı doğrultuda kendi deneylerini de şöyle aktarıyor:

"... Sovyet Cumhuriyetinin zaferinden birkaç hafta önce bile, giderek bu zaferden sonra bile, burjuva demokratik bir parlamentoya katılmak, devrimci proletaryaya zarar getirmek şöyle dursun, ona, bu parlamentoların niçin dağıtılması gerektiğini, geri kalmış yığınlara daha kolay anlatma olanağını sağlamakta, bu dağıtışın başarısını ve burjuva parlamentarizminin 'siyasal olarak eskimesine' yardımcı olmaktadır." (agy, s.61-62)

Bugün bizim için söz konusu olan referandumdur. Ama yine de Lenin'in anlattıklarından bugünün

Türkiye koşullarında "referandumu boykot" çağırısı yapılamayacağı çok açıktır.

Komünistler referandumda taraftarlar

Bu referandumun konusu birkaç burjuva siyaset adamının üzerindeki siyasal yasaklardır. Ama önemli olan bu liderler değil, kime olursa olsun konuşma haksız bir yasağa karşı çıkmaktır.

Burjuva siyasetçilerin üzerindeki yasak kalkmış kalkmamış bu bizi ilgilendirmez demek ciddi bir anlayış bozukluğudur.

Türkiye'nin bugünkü koşullarında, "siyasal yasaklar kalsın mı kalkmasın mı" sorusuna tarafsız olunmaması gerektiği için komünistler referandumda taraftarlar. Sol için yasaklar sürerken "siyasal yasakların kalkması" lafının bir yutturmaca olması durumu değiştirmiyor. Komünistler burjuvalar için bile olsa siyasal yasaklar sürsün diyemezler. Ya da siyasal yasakların sürmesine yarayacak bir tutumsuzluk içinde olamazlar. Böyle

olurlarsa işçi sınıfını her türlü haksızlığa karşı durma yönünde eğitemezler. Bu nedenle tutumumuz referandumda "evet" tir.

Referandumun sonucu "evet" olarak çıkarsa bu, burjuvazinin iç çelişkilerini azdıracak, sınıf ve demokrasi savaşımı için daha elverişli koşullar yaratacaktır.

Referandumda "evet" çıkarsa bazı burjuva illüzyonların geçici olarak güçlenmesi gibi bir sakınca da doğabilir. Halkta burjuvazinin değişik kesimlerinden umut bekleme yanılgısı belirbilir. Ama bu burjuva siyasetçileri bir süre sonra bu illüzyonları kendi elleriyle yıkacaklardır. Komünistler de bu yıkımı çabuklaştırmak için yoğun propaganda yürütecekler.

Zaten komünistlerin tutumu yalnızca "referandumda evet" değildir. Bunu tek başına söyleyen İşçinin Sesi'nin tutumunu söylemiş olmaz. "Referandumda evet" ve "Demirel, Ecevit demokrat değildir, umut değildir!" birlikte söylenmektedir. Komünisti oportünistten, sosyal demokrattan ayıran tutum, çizgi

işte burada başlıyor. Hem yasakların kalkmasına evet diyeceğiz hem de Demirel'in, Ecevit'in takınmaya çalıştığı demokrat, kurtarıcı vb. maskelerini indireceğiz. Bunu ısrarla, bilinçle yapmayan bir tutum Demireller'in kuyruğuna takılmak anlamı taşır ve işçi sınıfının bilincini bulandırır.

Siyasal yasakların kalkması bir demagojidir. İşçi sınıfı üzerindeki yasaklar sürerken, komünistler, devrimciler üzerinde yoğun siyasi baskı varken, yüzlerce komünist, devrimci "siyasal suç"lardan zindanlarda yatarken Demirel'e, Ecevit'e siyaset izni vermek siyasal yasakların kalkması anlamına gelmez, dişe dokunur bir demokratik adım değildir. Ama işçi sınıfı "evet" diyerek hem burjuvaların burjuvalara yaptığı haksızlıklara karşı olduğunu gösterecek, hem de tüm yasakların kalkması yönündeki basıncını yükseltecektir.

Referandumda iki lider üzerindeki siyasal yasakların kalkmasına evet, Demirel'e, Ecevit'e hayır!

Nurten Keskin

Gecekondu yıkımlarına karşı savaşım militanlaşıyor

Bu d v l ti istemiyoruz

İstanbul ve İzmir'de gecekondu yıkımı yoğun olarak sürüyor. Yıkımlara karşı gecekondu halkından şiddetli bir tepki yükseliyor. Meydana gelen olayları burjuva basın bile "gecekondu savaşı", "gecekondu yıkımına karşı barikat", "belediyeye baskın" başlıkları altında verdi.

İstanbul Baltalimanı sirtlarındaki Büyükarmutlu mahallesinde girişilen yıkımın ardından belediye yıkım ekipleri Küçükarmutlu mahallesine girdi. Gecekondu halkının büyük bir tepkisi ile karşılaşan yıkımcılar "çevik kuvvetler"den yardım istemek zorunda kaldı. Gecekondu halkı yıkımcılara ve çevik kuvvetlere karşı barikatlar kurdu. Halkla polis ve yıkım ekipleri arasında şiddetli çatışmalar oldu.

Gecekondu halkı dozerleri taşa tuttu camlarını kırdı, görevlilere, polislere saldırdı. "Kahrolsun ANAP", "böyle devlet istemiyoruz" belgeleri atıldı. Sarıyer emniyet amirinin "barikatları kaldırım evrakı olanların gecekondularını yıkmayacağım" demesine rağmen halk direnişini sürdürdü.

İzmir-Narlidere 2. İnönü mahallesindeki yıkımda ise tapu tahsis belgesinin mahkemeden onaylatılmaya giden İbrahim Hızırbulan'ın 3 oğlu yıkımcıları durduramayınca "siz yıkacağınızı biz yakarız" diyerek evlerine

benzin döküp ateşe verdiler. Böylece hem düzene karşı tepkilerini çarpıcı bir biçimde gösterirlerken, hem de bu düzenden fazla birşey beklemediklerini ortaya koymuş oldular.

Gecekondu yıkımları yine de durmayınca bu kez gecekondu-lular İstanbul Anakent Belediyesi'ni bastılar. Belediye önünde toplanarak yıkımların durdurulmasını istediler. Polis, haksızlığa direnen gecekonducuları kuşattı. Beş kamyon dolusu çocuk-kadınla belediye sarayına girmeye çalışan gecekondu halkının 3 temsilcisi kuşatmayı yarıp Anakent Belediyesi Sekreteri Atanur Oğuz'la görüştüler ama, bunun hemen ardından karakola götürülüp adliyeye sevkedildiler. Bu da gösterdi ki, demokratik hakları için yola düzülen gecekonduculara bu düzenin verebileceği, polis cobu, dava dosyası ve kelepçedir.

Yıkımı durdurmak için girişilen eylemler süreç içinde ilerledi. Son olarak Büyükarmutlu mahallesindeki kadınlar açlık grevine gittiler. Açlık grevi sürüyor.

Burjuvazi sahtekardır

Haziran başında yapılan belediye başkanlığı seçimleri öncesinde ANAP, hükümet olmanın olanaklarını kullanan bütün burjuva partileri gibi gecekondu bölgelerinden oy alabilmek, kendine

destek sağlayabilmek için bol keseden vaad verdi. Hem kesenin ağzı açtı, hem de kendi ağzını sonuna kadar açtı.

Örneğin Özal, gecekondu kesimlerini dolaşırken "bu boş yerlere niçin ev yapmıyorsunuz?"

diyerek yapılmasını teşvik ediyor, yıkılmayacağına dair güvence(!) vermiş oluyor ve toplayacağı oyların hesabını yapıyordu. Seçime hazırlık için, yasalarla belirlenmiş yeminli bürolar açılıp seçim bölgesine giren yerlerde tapu tahsis belgeleri çıkartılıyor, parasını da bu belgeler için harcayan halk seçime kadar oyalanmış oluyordu.

Ülkede derin bir konut bunalımı varken, başbakanın, ANAP'tan gelen yeşil ışık, binlerce insanın gecekondu inşa etmesini ve gelecek için beslediği güzel umutları körükledi. Bu arada oylar da 7 Haziran'da ANAP'a gitti.

Ama seçimden hemen sonra yalnızca Büyükarmutlu ve Küçükarmutlu mahallesinde iki ay içinde kurulmuş olan gecekonducuların yarısı seçimin ardından gelen iki hafta içinde yerle bir edildi.

Gecekondu halkı deneyimden öğreniyor

Burjuvazinin ANAP'ın eliyle gecekondu halkına attığı bu son kazık iki şey gösterdi.

Birincisi, ezilen sınıfın oyunu çalamayan, bunda hünherli olmayan bir burjuva partisi hiçbir zaman hükümet olamaz, hükümette kalamaz. Duygu ve gereksinim sömürsüyle tezgahlarını açan bu partilerin ilk ve son durakları işçilerin-emekçilerin yaşadığı gecekondu ve kırsal bölgeler oluyor.

İkincisi, ama gecekondu, kırdı, vb. yaşayan emekçi halk da sürgit aldatılmıyor. Aldatıldıklarını her keşfedişlerinde bu insanlar daha çok öfke doluyorlar. Benzeri bir olayda eskisinden daha şiddetli tepki gösteriyorlar.

Daha militan eylemlere, protestolara, hatta "saldırı" taktiklerine başvuruyorlar. Son yıkımlar sırasında gelişen "gecekondu savaşları" bunun örneğidir.

Son yıkımlarda gecekondu yıkımına karşı halkın tutumu 2-3 yıl öncekinden çok çok farklıydı. Üç yıl önce gecekondu halkı yıkımcıları Türk bayraklarıyla, Atatürk resimleriyle durduracaklarını düşünüyordu. Şimdi ise barikatlar kuruyor. Açlık grevlerine giriyor, belediye basıyor. Devlete karşı çıkıyor. Yıkımı engellemenin yolunu en güzel şöyle dile getiriyor: "Böyle devlet istemiyoruz" diyor.

İşçi sınıfının düzene karşı öfkesi toplumun tüm kesimlerini çoktan içine almaya başladı. Kabaran öfke meydanlara akıyor, grevlerde, yıkımlara karşı sürdürülen kavgada somutlaşıyor. Ve gecekonduculardan gelen emekçi kadınlarımız bu kavgada önden yürüyor. Sorunlarının çözümünün işçi sınıfının egemenliğini ele geçirmesiyle olan bağıni daha çabuk kavıyor. Erkeğiyle omuz omuza kavgaya dalıyor.

Gecekondu savaşlarında "böyle devlet istemiyoruz" diyerek elinde taşı, sopası, kazması ile dozerlere polisler saldıran işçi-emekçi kadınlar bugün evlerini yıkan düzeni, yarın işçi sınıfının öncülüğünde cezalandıracağız.

Ozan Öncü